

Satelliters ljus stör forskning inom astronomin

Ta reda på hur ledamöterna vill forma reglerna om delning av icke-personlig data inom EU i syfte att främja innovation och ekonomi och samtidigt skydda integriteten.

SIDAN 21

När kommer protestvågen sluta?

Tusentals kvinnor i England har protesterat mot våld mot kvinnor till följd av mordet på Sarah Everard. Men detta är inte första gången kvinnor protesterar mot otrygghet. MeToo och andra skandaler om sexuella övergrepp innan rörelsen spred sig har också inträffat. När kommer protesterna att ta slut?

SIDAN 8

“Nya agenda 2030”: Investeringar i fossila bränslen

Image by Gino Crescoli from Pixabay

Flera stora banker finansierar naturgas, kolkraftverk och oljeindustrin, både direkt och indirekt. Människor hjälper till att investera i koldioxidutsläpp trots FN:s mål om hållbarhet och agenda 2030, utan att vara medvetna om det. Artikeln redogör för rapporten om vilka banker som ligger bakom föroreningen S. 12-13

www.xtakes.se

Köp och sälj lokalt!

Erbjudande för säljare

- Prispaket från 499:-/år
- Klistermärke 30x30 cm
- Provision 0% på sålda produkter i 3 må.
- Se mer inkl. demo på www.xtakes.se

Erbjudande för köpare

Du som Info Express läsare får 5% rabatt på allt. Ange koden: INFO EXPRESS i kassan. Erbjudandet gäller t.o.m 30.04.2021

Presentkort

Xtakes erbjuder presentkort till företag och privatpersoner som gäller alla kategorier och alla våra partners. Företag kan dra av upp till 1000:-

Pris: 16 SEK
t.o.m den 20:e

Kostnadsfritt/Frivilligt 16 kr.
fr.o.m den 21:a
om du tycker om innehållet!
Swish:123 213 99 05 (X Solutions HB)

PRENUMERATION
159:-/10 utgivningar

Köp direkt på
www.infoexpress.se

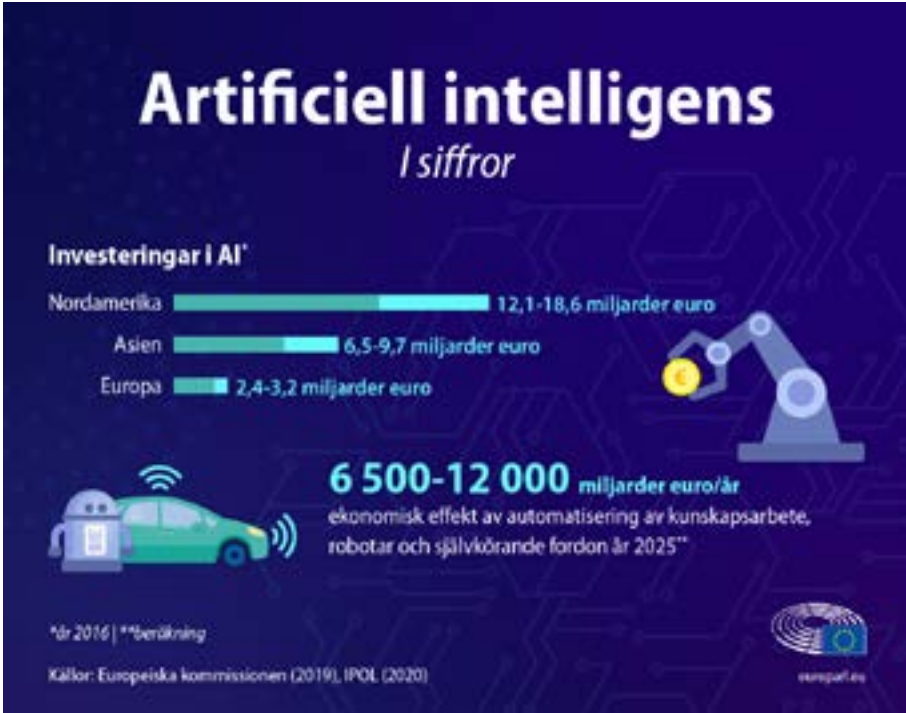

AI-regler: Vad vill Europaparlamentet lagstifta om?

■ Ta reda på hur ledamöterna vill utforma EU:s lagstiftning om artificiell intelligens (AI) – för att främja innovation och samtidigt garantera säkerhet och mänskliga rättigheter.

AI är en viktig del av den digitala omvandlingen av samhället. Det är svårt att föreställa sig ett liv utan användningen av AI i många varor, tjänster och förändringar i arbetslivet, näringslivet, finans, hälsa, säkerhet, jordbruk och andra områden. AI är också centralt för EU:s gröna giv (The Green Deal) och den ekonomiska återhämtningsplanen efter covid-19.

EU håller på att utarbeta sina första regler för att hantera de möjligheter och risker AI medför. Det största fokuset ligger på att bygga ett förtroende för AI inklusive hanteringen av AI:s potentiella inverkan på individer, samhället och ekonomin. Samtidigt kan AI skapa en miljö där europeiska forskare, utvecklare och företag kan blomstra. EU-kommissionen vill öka både de privata och offentliga investeringarna i AI-teknik till 20 miljarder euro per år.

Artificiell intelligens i siffror
Hur parlamentet arbetar med AI-lagstiftningen
Inför kommissionens förslag om AI, som väntas komma i början av 2021, inrättade parlamentet ett särskilt utskott för AI i den digitala tidsåldern (AIDA), för att den analysera artificiella intelligensens effekt på EU:s ekonomi.

– Europa måste utveckla AI som är tillförlitlig, eliminerar fördomar och diskriminering och som tjänar det allmänna bästa, samtidigt som man måste se till att näringslivet och industrin frodas och skapar ekonomiskt välstånd sade AIDA:s ordförande Dragos Tudorache (Renew, Rumänien). Den 20 oktober 2020 godkände parlamentet dessutom tre betänkanden som beskriver hur EU bäst kan reglera AI för att främja innovation, etiska standarder och förtroende för teknik.

Parlamentsledamöterna påpekade att reglerna måste vara människocentrerade. I betänkandet föreslås hur säkerhet, öppenhet och ansvarsskyldighet kan garanteras och hur man förhindrar partiskhet och diskriminering, främjar socialt och miljömässigt ansvar och säkerställer respekt för de grundläggande rättigheterna.

– Invånarna står i centrum för förslaget, sade föredragande Ibán Garcia del Blanco (S&D, Spanien) vid en presskonferens.

Axel Voss (EPP, Tyskland) förklarade att syftet med ett system för civilrättsligt ansvar för AI är att bygga upp förtroende genom att skydda invånarna och samtidigt uppmuntra till innovation genom att ge företagen rättssäkerhet.

– Vi kämpar inte för en revolution: Det bör finnas enhetliga regler för företagen och befintlig lagstiftning bör beaktas, sade han.

När det gäller upphovsrätten betonade parlamentet vikten av ett effektivt system för vidareutveckling av AI, även frågan om patent och nya kreativa processer.

– En av de frågor som måste lösas är vem som har upphovsrätten till något som helt och hållet utvecklats av AI, sade Stéphane Séjourné (Renew, Frankrike).

AI patentansökningar
Den 20 januari 2021 föreslog parlamentet riktlinjer för militär och icke-militär användning av AI. Särskilt på områden som militär, rättsväsende och hälsa får AI "aldrig ersätta eller avlasta människor från deras ansvar", sade föredraganden Gilles Lebreton (ID, Frankrike). Ledamöterna betonade behovet av mänsklig tillsyn över AI-system som används inom försvaret, och upprepade parlamentets uppmaning att förbjuda AI-baserade autonoma dödliga vapensystem.

Info Express. Foto/Källa: Europaparlamentet

Här utvecklas framtidens batterier

■ Batteriforskning är en viktig pusselbit för att kunna ställa om till förnybar energi och ett mer hållbart samhälle. Vid Uppsala universitet finns Nordens största forskargrupp inom området. Här forskas det om framtidens batterier – som bland annat kan användas för att driva fordon och lagra energi.

Foto: Daniel Brandell professor vid institutionen för kemi-Ångström, Uppsala universitet. Källa: youtube

Da Framtidens batterier är batterier som är säkrare, mer hållbara, rymmer mer energi och håller längre än dagens litium-jonbatterier. Daniel Brandell och Kristina Edström, professorer vid institutionen för kemi-Ångström, berättar mer om forskningen i den här filmen.

– Det som driver mycket

av batteriforskningen idag är att det är en så viktig pusselbit för ett hållbart samhälle. Det handlar om energilager för elnätet, det handlar mycket om energilager för fordonsapplikationer, säger Daniel Brandell.

Hur kommer då framtidens batterier att se ut?

– I min vision kommer de

att vara betydligt kraftfullare än idag, mer än dubbelt så bra. De kommer samtidigt att leva väldigt länge. Det kommer åldras väldigt långsamt, kanske i 30 år, och ge väldigt mycket energi, säger Kristina Edström.

Info Express
hello@infoexpress.se

Källa: Uppsala universitet

Ballingslöv® vardagsglädje

20% RABATT PÅ ALLA KÖK OCH 20 000 KR RABATT PÅ VITVAROR!

Just nu har vi på Ballingslöv en fantastisk kökskampanj – 20% rabatt på kök och 20 000 kr rabatt på vitvaror. Vi erbjuder även 20% rabatt på badrum och förvaring samt förmånlig finansiering på ditt köp*. Se inspirerande kökslösningar, våra senaste produktnyheter och fullständiga kampanjvillkor på [ballingslov.se](#)

*KÖK: Vid köp av kök för minst 90 000 kr. VITVAROR: Vid köp av minst 4 vitvaror. BADRUM: Vid köp av minst kommod och tvättställ. Erbjudanden gäller 8/2-20/3.

Ballingslöv® | Svågertorp

Drakagatan 2 Malmö, Tel 040-37 78 90, [www.ballingslovmalmo.se](#)
ÖPPET: Måndag – fredag 10.00-18.00, lördag 10.00-15.00

INFO/EXPRESS X Solutions HB. Org nr: 969778-9353 Tidningschef/Ansvarig utgivare: Laurentiu Mihai E-post: office@infoexpress.se Distribution: X Solutions HB Tryck: Pressgrannar AB, Linköping	Kontakttuppgifter Webbsida: www.infoexpress.se Annonsering: annonsering@infoexpress.se Redaktion: redaktion@infoexpress.se Prenumeration: prenumeration@infoexpress.se Hälsa på: hello@infoexpress.se	PRIS: 16 SEK T.O.M den 20:e/ därefter FRIVILLIGT om du tycker om innehållet! Swish: 123 213 99 05 (X Solutions HB)
--	---	--

Allt material i tidningen lagras digitalt. För ej beställt material ansvaras ej. De som sänder in material anses medge till digital lagring och publicering.

60 procent fler ansökte om medborgarskap på tvärs över sundet under 2020

■ Fler svenskar blev danska medborgare och fler danskar blev svenska medborgare under coronaåret 2020. Omkring 60 procent fler ansökningar om medborgarskap kom in under 2020, jämfört med 2019. En trolig orsak till ökningen är den ökade osäkerheten kring utvecklingen i omvärlden och i Öresundsregionen samt inreserestriktionerna på båda sidor om gränsen under coronapandemin.

Förra året ökade antalet ansökningar från danskar som sökte svenskt medborgarskap med cirka 55 procent och från svenskar som sökte danskt medborgarskap med cirka 66 procent, visar siffror från Migrationsverket respektive Utländinge- och Integrationsministeriet. Av dessa beviljades 175 danskar svenskt medborgarskap och 139 svenskar blev danska medborgare, vilket motsvarar ökningar med 70 respektive 50 procent, jämfört med 2019. De danska siffrorna över antalet ansökningar och beviljningar för helåret 2019 har dock fått uppskattas, eftersom statisti-

ken för det första kvartalet saknas.

Även under januari och februari 2021 har antalet inkomna ansökningar legat fortsatt på en hög nivå.

Det finns många möjliga orsaker till ökningen under 2020, men en osäkerhet i omvärlden och i gränsregionen specifikt under pandemin skulle kunna förklara en del av ökningen. De inreserestriktioner som har gällt i båda länderna under perioder har försvårat till exempel för personer att kunna träffa nära och kära i det andra landet, att åka över till sitt fritidshus eller att åka till grannlandet

som turist eller att vara på genomresa. Som medborgare i ett land har man fritt kunnat resa in i landet utan att behöva uppfylla ett särskilt skäl för inresan.

Sedan 2015 kan danska medborgare ha dubbla medborgarskap och sedan 2001 har det varit tillåtet för svenska medborgare att ha dubbla medborgarskap. Vid årsskiftet 2020/2021 bodde 19 858 personer som är födda i Danmark i Skåne och cirka 39 000 födda i Danmark bodde i Sverige som helhet. I Danmark bodde vid årsskiftet 16 888 personer med svenskt ursprung, varav cirka 11 000 bor i Region

Foto: News Öresund

Huvudstaden. Det visar siffror från SCB och Danmarks statistik. Fakta: Antalet medborgarskapsansökningar i Danmark och i Sverige

Danskt medborgarskap, svenska sökanden: 2019*: Inkomna ansökningar: 95 Beviljade: 70

2020: Inkomna ansökningar: 211 (+66 procent) Beviljade: 139 (+49 procent) 2021 (januari-februari): Inkomna ansökningar: 48 *Siffrorna gäller april-december 2019.

Svenskt medborgarskap, danska sökanden: 2019: Inkomna ansökning-

ar: 143 Beviljade: 102 2020: Inkomna ansökningar: 222 (+55 procent) Beviljade: 175 (+71 procent) 2021 (januari-februari): Inkomna ansökningar: 41

Info Express
Källa: News Öresund

MALMÖ: Högsta bostadsbyggandet på 50 år

■ Inte sedan 1970-talet har det byggts så många bostäder i Malmö som under förra året, så kan Malmö stads bostadsförsörjningsarbete summeras för 2020. Nu tar Malmö stad sikte på ett nytt bostadsförsörjningsprogram för den kommande mandatperioden.

De senaste åren har bostadsbyggandet legat på rekordhöga nivåer. Trots detta kämpar Malmö med att tillgodose den växande befolkningens behov av bostäder. Överlag är dock tillgången till bostäder god i Malmö, berättar Tyke Tykesson, samordnare för Malmö stads bostadsförsörjningsarbete:

– På det stora hela går det bra för Malmö. Under förra året färdigställdes närmare 3600 bostäder i Malmö, vilket är den högsta nivån sedan början av 1970-talet. Vi har dock flera utmaningar och där är tillgången till bostäder för de med lägre

inkomster central.

Under förra året genomförde stadsbyggnadskontoret en så kallad bostadsbehovsberäkning. Beräkningen visar att cirka en tiondel av stadens hushåll bor för trångt eller för dyrt i förhållande till sin ekonomiska situation.*

– En slutsats utifrån rapporten är att det inte går att genom nybyggnation av bostäder uppfylla behoven av billigare bostäder. Kommunen behöver främst arbeta för att öka befolkningens betalningsförmåga, säger Tyke, och fortsätter:

– Samtidigt finns behov av att tillföra nya bostäder i olika prislägen för att svara upp mot en kommande befolkningstillväxt och efterfrågan.

En viktig framgångsfaktor i stadens arbete är ett nära samarbete med olika aktörer inom bostadsbranschen, som under våren bjödits in för att komma med inspel till det nya bostadsförsörjningsprogrammet.

– Vi kommer under ett antal tillfällen träffa representanter för branschen för att se vilka behov och utvecklingsmöjligheter de ser i

Malmö. En sådan dialog har i olika former varit framgångsrik under en lång tid, förklarar Tyke.

Det nya bostadsförsörjningsprogrammet tas fram av stadsbyggnadskontoret i samarbete med fastighets- och gatukontoret, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och stadskontoret. Programmet är planerat att antas av kommunfullmäktige senare i år.

* Beräkning av bostadsförsörjningsbehov Malmö (Tyréns, november 2020). Beräkningen utgår från trångboddhetsnorm 2 och Swedbanks KALP (KvarAttLevaPå-kalkyl).

Om bostadsförsörjningsprogrammet Malmö stads inriktnings-

mål och insatsområden för att uppfylla kommunens bostadsförsörjningsansvar samlas och koordineras i bostadsförsörjningsprogrammet, som utgör stadens riktlinjer för bostadsförsörjning. Riktlinjer ska enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod.

Syftet med riktlinjerna i bostadsförsörjningsprogrammet är att ge en samlad bild av Malmö stads inriktningar för att skapa förutsättningar för att alla stadens invånare ska ha tillgång till godtagbara bostäder. Programmet lägger grunden för att Malmö stad ska vara en aktiv och drivande part i bostadsförsörjningen. Bostadsfrågan en väsentlig del av samhällsbyggandet som helhet

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Malmö stad

LUND: Säker lek har högsta prioritet

■ Visste du att det finns över 160 lekplatser i Lunds kommun och att dessa ses över varje vecka, året runt, för att lekmiljön alltid ska vara säker och inbjudande?

- Det viktigaste för oss är säkerheten och att eliminera risken för olyckor, konstaterar landskapsingenjör Catharina Enocsson, som samordnar arbetet med lekplatserna i Lunds kommun.

De cirka 160 lekplatserna ses varje vecka över genom kommunens entreprenörer för skötsel samtidigt som man städar bort fimpas, glaskross och annat som inte hör hemma i lekmiljön.

Utöver detta genomförs varje år tre funktionskontroller, där all utrustning går igenom, samt en större säkerhetsbesiktning. Den senare utförs enligt svensk standard av en certifierad besiktningsförrättare.

Allvarliga fel åtgärdas omgående

De eventuella fel och brister som upptäcks delas in i tre nivåer: A-fel, B-fel och C-fel. De allvarligaste felen – A – måste åtgärdas omgående för att förhindra att det händer en allvarlig olycka, exempelvis att ett barn fastnar med jackans snöre i glipor i rutschkanan eller något mått som kan orsaka att ett barn fastnar med huvudet

- Vissa fel är inte alltid möj-

liga att åtgärda. Saknas det resurser för att montera ny utrustning måste vi ta bort utrustningen för att eventuellt ersätta vid senare tillfälle, förklarar Catharina:

- Det är mycket som händer i form av slitage, ålder, vandalisering och klotter, men vi avsätter en stor resurs för detta. Genom åren har vi minskat de allvarliga felen, nu åtgärdar vi fler C-fel än vi gjorde för 5-10 år sedan, då var det mer A-fel och B-fel än vi har idag.

Stort slitage - mycket som händer under ett år

Några exempel på anmärkningar är att fallskyddet under gungor eller rutschkanor tunnats ut, slitna kättingar till gungor eller att det uppstått glipor eller att utrustningen har mått som kan orsaka att barn fastnar med huvud, fot eller finger, exempelvis mellan en rutschkana och en lekställning. Därtill rapporteras det in mycket som egentligen inte utgör någon risk för den som vill leka:

- Att det behöver målas, krattas eller renhållning är ju inte någon allvarlig säkerhetsrisk men väl så viktigt för det ska se inbju-

dande och trevligt ut.

Här håller även Lundaborna ett vakande öga – och hör av sig. Varje vecka får kommunen in ett par felanmälan från allmänheten.

- Det kan vara gungitsar som gått sönder eller klotter. Det är en jättebra funktionskontroll, det är nästan den bästa, för då vet vi var folket är och hur lekplatserna används.

Omfattande plan för underhåll och renovering Lunds kommun avsätter årligen cirka 2,3 miljoner kronor till att renovera sina lekplatser. Tidigare lades det mesta av pengarna på ett fåtal större projekt men sedan några år tillbaka fördelas pengarna annorlunda så att fler lekplatser kan få nya klätterställningar och nytt fallunderlag.

- Ur säkerhets- och lekverdesfunktionen innebär det att vi får en jämnare standard på våra lekplatser, avslutar Catharina.

Utöver de allmänna lekplatserna finns det i kommunen även omkring 125 lektytor på skolor och förskolor, som Lundafastigheter ansvarar för underhållet av.

Info Express
Källa: Lunds kommun

HELSINGBORG: Hundkopplet på för fåglarnas och däggdjurens skull

■ I Helsingborg ska hundar vara kopplade året runt i anslutning till motionsspår och särskilda naturreservat. För övriga platser gäller 1 mars till 1 november. Anledningen är att lösa hundar kan medföra negativa konsekvenser för djur, natur och människor.

Foto: Pixabay

Mellan 1 mars och 1 november ska hundar i Helsingborgs parker och naturområden vara kopplade. Dock är det koppel på året runt som gäller i anslutning till motionsspår och flertalet naturreservat. Orsakerna är flera. Lösa hundar stör fåglar och däggdjur som bygger bo och föder ungar. Djur kan också bli påverkade när hundar springer fritt och sprider sin lukt.

Ställ frågor till experterna Den 7 april klockan 07.00-09.00 är Kullabygdens ornitologiska förening på plats i Pälssjö skog tillsammans med Fredrik Bengtsson, kommuneolog, och Malin Widenberg, ekolog, från stadsbyggnadsförvaltningen. De börjar vid Krematoriets parkeringsplats och rör sig sedan runt i området. Den som vill är välkommen med sina frågor om vad som gäller för hundar i naturen.

-Det är många med mig som längtar ut i naturen just nu. Då kan det vara

bra att veta vilka regler som finns kring koppel på hundar. Även om en hund är lydig och väluppfostrad, så är det kopplet på som gäller. Detta för att skydda våra vilda djur men också för att respektera våra medmänniskor. Hundrädda människor och barn kan nämligen tycka att det är väldigt obehagligt med lösa hundar, säger Fredrik Bengtsson, kommuneolog på stadsbyggnadsförvaltningen.

I följande naturreservat ska hundkopplet vara på året runt: Allerums mosse, Borgen, Domsten-Viken, Duvestubbe, Rååns dalgång, Gantofta, Fjärrestad-Gantofta, Kulla Gunnarstorp, Småryd, Svedberga kulle och Väla.

Info Express
Källa: Helsingborg stad

BYGGD FÖR DIG SOM BYGGER SVERIGE

FORD TRANSPORTBILAR

Ett bra jobb kräver omtanke. Våra transportbilar kommer inte enbart med tusentals anpassningsmöjligheter utan är även godkända för HVO 100, fossilfritt biobränsle. Lägg även till avancerad säkerhetsteknik som gav oss Guld och Silver i Euro NCAPs test. Det är omtanke för både dig och din omgivning. Välkommen in till oss.

Från **192 760** kr exkl. moms

Välkommen till Autoexperten!

Hos oss hittar du reservdelar, tillbehör och verktyg till din bil, lastbil, mc, husvagn eller båt.

Autoexperten TEAMSPONSOR

AUTOEXPERTEN I LUND
Nöbbelövs Mossväg 3, Lund
Tel. 046-30 57 30

AUTOEXPERTEN I MALMÖ
Lundavägen 143, 212 24, Malmö
Tel. 040 - 21 03 30

FordStore
HEDBERGS BIL

FordStore Hedbergs Bil, Hornyxegatan 16, Malmö. Öppet: Mån-Fre 9-18. Lör & Sön 11-15
FordStore Hedbergs Bil, Ängelholmsvägen 1, Helsingborg. Öppet: Mån-Fre 10-18. Lör & Sön 11-15
Hedbergs Bil, Södra Vägen 1, Lund. Öppet: Mån-Fre 10-18. Lör 11-15. **OBS! STÄNGT SÖNDAGAR!**
Besök oss gärna på www.hedbergs.se eller Facebook!

Kulturlivet i Norden ska vara grönt, livskraftigt och inkluderande

■ Kulturens betydelse för en grön omställning är avgörande när de nordiska kulturministrarna presenterar sina prioriteringar för de kommande årens samarbete. Det är genom den konstnärliga friheten, kulturutbyten och dialoger som nya lösningar och hållbara levnads-möjligheter tar form. Kulturen och medier skapar mötesplatser, ställer viktiga frågor och hjälper oss att hantera globala utmaningar.

Kulturen har alltid haft en viktig roll i det nordiska samarbetet och det kulturella samarbetet var faktiskt utgångspunkten när Nordiska ministerrådet grundades för 50 år sedan. Kulturministrarnas ambition med det nya samarbetsprogrammet för 2021–2024 är att kulturen även fortsättningsvis har en avgörande roll i det nordiska samarbetet.

- Som ordförande för det nordiska kultursamarbetet är jag glad och stolt att få lansera ett nytt kulturpolitiskt samarbetsprogram. Det kulturella samarbetet är en central drivkraft för den gröna omställningen och samarbetsprogrammet förmedlar vad vi, inom kultursektorn vid Nordiska ministerrådet kommer att fokusera på under de kommande fyra åren, säger Annika Saarikko, Finlands forsk-

nings- och kulturminister och ordförande i Nordiska ministerrådet för kultur i 2021.

Det kulturella samarbetet är en central drivkraft för den gröna omställningen i Norden.

Strategiska prioriteringar

I samarbetsprogrammet slår kulturministrarna fast att de vill arbeta för ett grönt, ett konkurrenskraftigt och ett socialt hållbart Norden som är kärnan i ministerrådets vision om Norden som världens mest hållbara och integrerade region i 2030. Inriktningen på arbetet bygger på följande prioriteringar och styrker ministerrådets övergripande vision, handlingsplan och målsättningar:

Ett grönt Norden: Grönt kulturliv säkerställer goda levnadsmöjligheter för nu-

varande och framtida generationer
Ett konkurrenskraftigt Norden: Livskraftiga konst- och kulturliv i och utanför vår region bidrar till grön tillväxt
Ett socialt hållbart Norden: Ett inkluderande nordiskt kulturliv främjar demokrati, mångfald och livskvalitet

Medierna, konsten och kulturen ska vara fria. Principen om armlängds avstånd är en gemensam värdegrund för det kulturpolitiska samarbetet liksom att ett barnrätts- och ungdomsperspektiv, jämställdhet och hållbar utveckling alltid integreras i arbetet.

”Kulturen spelar en avgörande roll i det nordiska samarbetet och binder nordborna samman tvärs över gränserna. Vi kommer att arbeta för att stärka det nordiska kulturlivet både i och utanför Norden.”

Annika Saarikko lanserar kulturpolitiskt samarbetsprogram 2021–2024. Foto: Capture youtube

Annika Saarikko, Finlands forsknings- och kulturminister och ordförande i Nordiska ministerråd för kultur

Alla ska ha samma möjligheter

I det nordiska kultur- och mediasamarbetet ska alla ha lika möjligheter att fritt kunna yttra sig och aktivt delta i kulturlivet. Språket och kulturen skapar förståelse, tillit och samhörighet över gränserna och det är ofta genom böcker, tv-serier och musik som nordborna får sin första kontakt med grannländerna.

- Kulturen spelar en avgörande roll i det nordiska samarbetet och binder nordborna samman tvärs över gränserna. Vi kommer att arbeta för att stärka det nordiska kulturlivet både i och utanför Norden, avslutar Annika Saarikko, Finlands forsknings- och kulturminister.

Det kulturpolitiska samarbetsprogrammet ska stärka gemenskap, utveckling och samarbete inom kultursektorn i hela Norden. Ambitionen är att levan-

degöra kulturarvet samt att främja inkluderande och nyskapande nordisk konst och kultur som även hjälper till att profilera Norden som en hållbar, konkurrenskraftig och attraktiv kulturregion.

Den nya digitala publikationen illustreras av bilder, textutdrag och illustrationer från en rad olika nordiska konstnärer, författare och projekt.

Info Express

Källa: Nordiskt samarbete

Tuffare yttre och effektivare inre. Detta är nya KONA!

Sverigepremiär 8-10 april

Nya KONA:

- Apple CarPlay™ & Android Auto™
- 8" pekskärm
- Högt insteg och rymlig kupé

Pris från **199 900 kr**

Privatleasing från 2 495 kr/mån

En kompakt SUV med stor attityd

Du vet när ens favoritlåt plötsligt spelas på radion? Man skruvar gärna upp volymen. Precis det har vi gjort med nya KONA – nu uppgraderad med ny aerodynamisk frontgrill, markanta hjulhus som ger en sportig siluett och ännu fler säkerhetsfunktioner. Standard i den nya eleganta kupén är automatisk nödbroms som upptäcker både fotgängare och fordon, samt ett helt nytt varningssystem som registrerar rörelser i baksätet och automatiskt aktiverar bilens strålkastare och signalhorn. Bra om du glömt kvar en lurvig vän! Önskar du ännu kaxigare design? Inga problem! Välj mellan 10 olika exteriörfärger och eller kör på sportig N Line-modell.

Välkommen att provköra nya KONA under lanseringsdagarna 8-10 april!

Hos Fritidscenter hittar ni Sveriges mest köpta husbilar & husvagnar.

FRITIDSCENTER.SE
HUSVAGN HUSBIL

TROLLHÄTTAN · GÖTEBORG · FALKENBERG · MALMÖ

Hyundai Center Malmö AB

Hyundai Malmö
Agnesfridsvägen 129, 213 75 Malmö
Tlf. 040-55 26 40, info@mmcmalmö.se

Öppettider
Mån-fre: 09.00 – 18.00
Lör: 11.00 – 15.00
Sön: 11.00 – 15.00

KONA: CO₂ 128-167 g/km, 4,9-7,3 l/100 km (WLTP). Bilen på bilden visas med extrautrustning. Pris exkl. ev. metalliclack. Vi reserverar oss för prisändringar och ev. tryckfel. Överstående privatleasing exempel gäller t.o.m. 2021-08-31 och är baserat på 36 mån leasing, månadskostnader inkl. moms exkl. uppläggnings- och avavgift. Rörig ränta. Max körsträcka 1000 mil/år, övermil debiteras. Service ingår under avtalstiden max 4 500 mil. Sedan vanlig kreditprövning sker.

5 NYBILSGARANTI MED FRI KÖRSTRÄCKA

När kommer protestvågen sluta?

The statue of Millicent Fawcett in Parliament Square, London. Foto/källa: Pixabay

■ 2010-talet har upplevt en rad uppmärksammade protester och händelser gällande attityder mot sexuella övergrepp av olika slag, någonting som kulminerade under MeToo-rörelsen. Men hur länge har dessa protester pågått? Vilka förändringar har det lett till och kommer någonting att ändras under 2020-talet?

Eftersom det är viktigt att se till helheten för ett bredare perspektiv på problemet, kommer bara vissa specifika händelser lyftas fram som exempel. Artikeln kommer att fokusera på de viktigaste händelserna för att försöka belysa hur värderingar har ändrats, hur attityder inom vissa kulturer kan reflekteras och vilken roll dessa har spelat för protester eller protesternas spridning.

Någonting som beskrivs som avgörande för de tidigaste protesterna, och som även definierar den fjärde vågen av feminism enligt en artikel från Encyclopedia Britannica, är spridningen av ett gängvåldtäktsfall i Indien. Fallet väckte starka känslor efter att offret senare dog, vilket så småningom ledde till protester i landet, vilket i sin tur spred sig internationellt. Detta, tillsammans med andra berättelser om sexuellt våld och rapporteringar om sexuellt våld i media, kan ha ifrågasatt de kulturella attityderna angående sexuella övergrepp och i viss mån ändrat attityderna till våldtäkt. Protestera kan i detta fall ha lett till att sprida dessa förändrade attityder.

Senare under årtiondet, i september år 2014, har den ideella organisationen It's On Us startats av Vita huset under ett initiativ från Biden och Obama. Organisationen går ut på att uppmärksamma och förebygga sexuella övergrepp på campus runt omkring landets universitet och följden av detta blev en diskussion i USA. Organisationen i sig möjliggjorde för budskapet om att sexuella trakasserier och våldtäkter inträffar på campus att nå

ut till fler. Kort därefter kom dokumentärfilmen "The Hunting Ground" ut i februari 2015. Offer som utsattes för övergrepp fick komma till tals i en dokumentär som förhindrade diskussionen om sexuella övergrepp på högskolor och universitet från att dö ut. Ett specifikt fall uppmärksammades år 2016, när studenten Chanel Miller våldtogs av Stanford-studenten Brock Turner, ett fall som resulterade i att Turner dömdes till sex månaders fängelse. Fallet uppmärksammades dels för förövarens korta fängelsestraff, dels för att platsen där brottet ägde rum (bakom en container). Dessutom publicerades Chanel Millers tal under rättegången, vilket gav upphov till starka känslor bland läsarna och bidrog till att ytterligare utmana stereotyper gällande våldtäktsoffer och andra könsnormer. Det kan vara värt att påstå att detta inte var det enda våldtäktsfallet som uppmärksammades i medierna i USA, någonting som kan vara kopplat till en attitydförändring till följd av nyhetsrapporteringen och andra berättelser som ständigt visades upp och fortfarande synliggjordes via sociala medier vid tillfället. Förutom alla våldtäktsfall som det rapporterades om i media, blev även studenterna aktiva inom olika demonstrationer för att försöka ändra situationen på campus, något som hade blivit nyheter och publicerats av olika mediebolag. Ett exempel på studenters egna initiativ är Emma Sul-kowicz projekt "Carry That Weight". Emma blev upprörd över hur Columbia University hanterade hennes eget fall (hon utsattes för sexuella över-

grepp första dagen hon började på universitetet) och bar med sig madrassen överallt på campus. Alla dessa företeelser ligger nära varandra tidsmässigt, vilket möjliggör för en diskussion att fortsätta och förutsätter även att liknande händelser uppmärksammas och debatteras. Konversationen angående sexuella trakasserier och andra liknande ämnen blir konstant i samhället, vilket även kan anses vara det som är grunden för MeToo och det som tillät rörelsen att få en snabb spridning.

Höjdpunkten under 2010-talet är MeToo. MeToo är en omnämdrörelse som blev känd år 2017, när en tweet från skådespelerskan Alyssa Milano gav upphov till att fler offer för sexuella trakasserier och övergrepp vågade tala om sina upplevelser. MeToo grundades ursprungligen 2006 av Tarana Burke, men efter alla händelser om sexuellt våld i media blev återupptäckt under 2010-talet. Konsekvenserna av detta blev att fler såg hur vanligt det är att uppleva sexuella trakasserier och andra typer av sexuellt våld samtidigt som fler män i maktposition blev åtalade för brotten som de hade begått. Tarana Burke hävdade även att rörelsen inte är över än i en intervju med BBC sommaren 2019, vilket kan alludera till att skiftande attityder i samhället möts av viss motstånd.

Hur har utvecklingen gått till under 2020-talet, efter MeToo?

2020-talet var betydligt lugnare angående jämställdhetsdebatten om man ser till år som 2017 och 2018, där MeToo präg-

lade debatten både i sociala medier och i nyheterna. Trots det förekom även en del rapportering om Jeffrey Epstein, särskilt efter att Netflix lanserade dokumentären "Jeffrey Epstein: Filthy Rich". Jeffrey Epstein låg bakom sex trafficking av mestadels minderåriga flickor och hade anknytningar till många förmögna personer, bland annat den engelske Prince Andrew. Detta uppmärksammades ett tag i media, men det fick inte lika stort utrymme i medierna som MeToo och Harvey Weinstein, även om diskussionen om makt och sexuellt våld framgår även i detta fall.

Dessvärre inleddes 2021 inte heller problematiskt och lättamt. Mordet på Sarah Everard framkallade starka, känslosamma reaktioner. Sarah Everard var en 33-årig kvinna på väg hem från en annan bekant i södra London och försvann den tredje mars. Hennes kropp hittades en vecka senare. Den misstänkta mördaren är polisen Wayne Couzens. Många kvinnor blev upprörda och tusentals samlades för att visa sitt stöd för den 33-åriga kvinnan vid minnesstunden den 13:e mars. Trots Coronapandemiens restriktioner och polisens varningar för att det skulle kunna bli inställt om för många dyker upp, kom tusentals kvinnor med blommor och ljus för Sarah och skyltar för att öppet protestera mot våld som kvinnor utsätts för. De bar munskydd för att följa restriktionerna. Flera kvinnor arresterades senare av polisen, och vissa häktades på ett våldsam sätt när vissa poliser tryckte ned kvinnor på marken och knuffade de framför sig. Protesterna blev mer aggressiva när kvinnorna där upplevde att poliserna behandlade demonstranterna på ett sådant sätt, speciellt efter att en polis blev åtalad för mordet på Sarah Everard. Det blev en händelse som både debatterades och diskuterades efteråt, men det är samtidigt ett inträffande som gav upphov till en annan protest i England: elever från flera toppskolor i England börjar tala om sexuella trakasserier och övergrepp som sker på dessa skolor.

Protesten började för att uppmärksamma berättelser om sexuella trakasserier och våldtäkt genom att eleverna vid en av skolorna, James Allen's Girls School, fäste röda rosetter vid grindarna för att symbolisera alla fall

av sexuella övergrepp. De anordnade en egen protest för att visa att det finns en våldtäktskultur på skolan. Tusentals har berättat om deras dåliga upplevelser på skolan. Soma Sara ligger bakom webbsidan och Instagramkontot "Everyone's Invited", som har fungerat som en plattform för publicering av berättelser om sexuella trakasserier. Dessa har spridits snabbare efter mordet på Sarah Everard, där kvinnan öppet protesterade mot våld mot kvinnor. Ett mönster bland dessa anklagelser är att flera av de senaste handlar om Storbritanniens mest prestigefyllda skolor, något som stärks av Ava Vakils uttalanden. Hon har öppet kritiserat King's College School i Wimbledon för att pojkarna som går där har ett förnedrande beteende mot flickorna. Hon har stärkt sin kritik med detaljerade exempel från flickor som för närvarande går där, och dessa exempel inkluderar följande: Fall där nakenbilder cirkulerar runt i gruppchattar utan att den unga kvinnan är medveten om det, hot om våldtäkt från studenterna och sexuella övergrepp. Enligt Ava Vakil är detta ett problem som uppstår på grund av kulturen och att respektlöshet gentemot kvinnor visar sig på flera olika sätt. Hon är inte den enda som har kritiserat pojkars och unga mäns beteende. Samuel Schulenburg är en före detta elev på Dulwich College och har anklagat sin skola för att vara en grogrund för sexuella förbrytare. Han skriver om hämndporno-grafi, sexuella övergrepp och att unga män skrattade åt berättelser om sexuellt våld. På James Allen's Girls School fanns så många berättelser om hot och sexuella trakasserier att eleverna där hängde upp bilder på alla meddelanden de har fått i korridorerna för att betona hur allvarligt problemet är. En mamma som har en son som går på Dulwich College är orolig över bilden allmänheten kan få av tonårskillarna, en sorts stereotypisk bild där de inte gör annat än att "dricka, röka marijuana och titta på pornografiskt innehåll". Detta kan påverka bilden av pojkarna som går där och i sin tur hur människor behandlar dem ute i samhället. Detta är en aspekt som är komplicerad och som gör det svårt för protesternas budskap att nå fram till människor. Vakil anser att beteendet hör ihop med synsättet om privilegier och påstår att "det verkar finnas en särskild intersektion mellan klass och etnicitet och jag tror att pojkarna som går på dessa skolor uppmuntras att se

sig själva som över detta. Om du växer upp med att tänka att människor som dig inte hålls ansvariga för deras handlingar, kommer det självklart att påverka sättet som du beter dig på och i sin tur hur du beter dig mot kvinnor". Hon ställer sig även frågan om hur deras attityder kommer att forma arbetsmarknaden i framtiden om de får en god utbildning och en god position i samhället. Som svar på Ava Vakils brev har Andrew Halls från King's College School valt att utreda dessa anklagelser och även träffat Ava Vakil personligen i ett försök att lösa problemet.

Det verkar som att protester kommer fortsätta, om man ser på situationen som en helhet. Protestvågen kommer och går fram tills den dagen då kvinnor upplever att situationen verkligen förändras för kvinnor och lagstiftningar ger stödet de behöver för att säkerställa att kvinnor känner sig trygga. Om inte det inträffar kommer protesterna nog inte sluta, inte efter att händelserna under det senaste årtiondet har skänkt många offer hopp. MeToo och fallet med Jeffrey Epstein har bevisat att det är möjligt att döma även privilegierade, förmögna män med ett stort inflytande till långa fängelsestraff. Alla rubricerade fall visade även att privilegier som studenter vid toppuniversitet brukade ha under en rättegång inte längre spelar en lika avgörande roll för ett domstolsbeslut. Det ser ut som att protesterna kommer att fortsätta för tillfället och att de även kommer att sprida sig och uppmärksammas globalt fram tills en verklig förändring sker.

Parlamentet godkände en resolution den 25 mars som anförde att mekanismen gäller och att kommissionen har den rättsliga skyldigheten att försvara EU:s finansiella intressen. Enligt resolutionen är parlamentet redo att vidta rättsliga åtgärder mot kommissionen om den inte uppfyller sina skyldigheter.

Europaparlamentarikerna har varnat för att grundläggande europeiska värden är i fara och att EU-finansiering från EU:s långtidsbudget och återhämtningsplan inte borde ges till dem som motarbetar demokratin och de grundläggande rättigheterna i Europa.

Bianca M. -Info Express
hello@infoexpress.se

Källor:
"The fourth wave of feminism", Encyclopedia Britannica, britannica.com
"Our Story", It's On Us, itsonus.org
"The Hunting Ground", Wikipedia
"In Stanford Rape Case, Brock Turner Blamed Drinking and Promiscuity", The New York Times, nytimes.com
"Here's The Powerful Letter The Stanford Victim Read To Her Attacker", Buzzfeed News, buzzfeednews.com
"Humiliated": Chanel Miller, survivor in Brock Turner sex assault case, shares her story of trauma and recovery", abc News
"Columbia Student Emma Sul-kowicz Brings Rape Protest Matter to Graduation", NBC News
"Me Too Founder Tarana Burke: Movement is not over", BBC News, bbc.com
"Sarah Everard death: Inquest opened and adjourned" BBC News
"Banned Vigil for Sarah Everard Becomes Large Anti-Violence Rally Instead", The New York Times
"Why are girls calling out 'rape culture' at Britain's top public schools?", The Telegraph

Rättsstatsprincipen: Ny mekanism ska skydda EU:s budget och värden

■ EU har antagit regler som gör det möjligt att stoppa utbetalningar från EU:s budget till medlemsländer som inte respekterar rättsstatsprincipen.

Parlamentet godkände den 16 december 2020 en provisorisk överenskommelse med rådet om lagstiftning som etablerar en mekanism för att stoppa utbetalningar till medlemsländer som bryter mot rättsstatsprincipen.

Beslut om att stoppa betalningar måste fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter förslag från kommissionen.

De nya reglerna börja gälla från den 1 januari 2021. Ungern och Polen har tagit ärenden till EU-domstolen där de ifrågasätter mekanismen rättsliga status, men det innebär inget upphävande av tillämpningen.

Parlamentet godkände en resolution den 25 mars som anförde att mekanismen gäller och att kommissionen har den rättsliga skyldigheten att försvara EU:s finansiella intressen. Enligt resolutionen är parlamentet redo att vidta rättsliga åtgärder mot kommissionen om den inte uppfyller sina skyldigheter.

Europaparlamentarikerna har varnat för att grundläggande europeiska värden är i fara och att EU-finansiering från EU:s långtidsbudget och återhämtningsplan inte borde ges till dem som motarbetar demokratin och de grundläggande rättigheterna i Europa.

Nuvarande EU mekanismer för att upprätthålla rättsstatsprincipen EU har redan idag mekanismer till sitt förfogande för att värna rättsstatsprincipen. EU-kommissionen publicerade den 30 september den första årliga rapporten gällande 2020 års

ning av rättsstatsprincipen över hela Europa genom en ny mekanism där sanktioner kan användas mot medlemsländer som bryter mot rättsstatsprincipen. Ledamöterna betonade också att EU-institutionerna måste komma överens om tydliga regler för att koppla EU-finansiering till respekt för rättsstatsprincipen.

Vad är rättsstatsprincipen för något?

Rättsstatsprincipen finns i artikel 2 i Fördraget om Europeiska Unionen och är ett av värdena som EU grundar sig på. Det betyder i korta drag att medlemsländers regeringar ska vara bundna genom lagar, att inte ta egenmäktiga beslut och att medborgarna ska kunna överklaga domar i fria och rättvisa domstolar.

Rättsstatsprincipen omfattar även kampen mot korruption och att värna för mediefriheten för att tillgodose medborgarna med öppenhet information gällande regeringens handlingar. Och principen är viktigt för européerna. I en Eurobarometer-undersökning från 2019 svarade 85 procent att rättsstaten är grundläggande och viktig.

Nuvarande EU mekanismer för att upprätthålla rättsstatsprincipen EU har redan idag mekanismer till sitt förfogande för att värna rättsstatsprincipen. EU-kommissionen publicerade den 30 september den första årliga rapporten gällande 2020 års

rättsstatsprinciper. Rapporten påvisar både positiva och negativa utvecklingar. Kommissionen har med hjälp av mekanismen granskat Rumänien och Bulgarien sedan inträdet i EU 2007 gällande arbetet med rättsstaten.

I ministerrådet finns även en dialog om utvecklingen av rättsstatsprincipen, och det nuvarande tyska ordförandeskapet planerar att föra diskussioner med enskilda medlemsländer. Ordförandeskapet kommer att starta dessa samtal i november med fem EU länder.

Om kommissionen anser att en medlemsstat bryter mot EU:s lagstiftning, kan den inleda ett överträdelseförfarande som kan leda till ekonomiska sanktioner som bestäms av EU-domstolen. Ett annat förfarande är att ministerrådet genom artikel 7 i Fördraget om Europeiska Unionen kan rekommendera eller med enhällighet besluta om sanktioner mot medlemsstater, inklusive att upphäva medlemsrättigheter.

Ytterligare åtgärder

Parlamentsledamöterna anser att nuvarande mekanismer är otillräckliga. Samtidigt som utfrågningar pågår i ministerrådet enligt artikel 7-förfarandet om Polen och Ungern har ledamöter påpekat att de två länderna inte gör tillräckligt i frågan.

I en debatt i kammaren den 5 oktober 2020 välkomnade ledamöterna den årliga rapport som

Foto/källa: Pixabay

EU-kommissionen initierat, men krävde också starkare tillämpning. – Vi får inte tillbaka det rättsliga oberoendet i Polen, och vi kommer inte att rädda Index media i Ungern, bara genom övervakning, sade Michal Šimečka (Renew Europe, Slovakien).

Šimečka arbetade med betänkandet som ledamöterna godkände den 7 oktober, rapporten uppmannar till mekanismer för att skydda demokratin där styrprocesser innefattande b.la. rekommendationer, målsättningar ska etableras som en hjälp till artikel 7.

– En mekanism som inte kan ens kan aktiveras i praktiken, när det finns för många luckor och otydliga beslutsgångar kan bara vara av intresse för dem som inte vill se några vidtagna åtgärder, sade Petri Sarvamaa (EPP, Finland)

Överenskommelse med rådet

Ledamöterna inledde förhandlingar med rådet i oktober, och parlamentets två medföredragande för lagstiftningen är Petri Sarvamaa och Eider Gardiazabal Rubial (S&D, Spanien).

Parlamentet antog sin ståndpunkt om förslaget i början av 2019. Ärendet är kopplat till resultatet av förhandlingarna om EU:s

långtidsbudget och parlamentet krävde att ett avtal om budgeten för åren 2021-2027 bara skulle komma till stånd om tillräckliga framsteg gjordes gällande lagstiftningen.

EU-ledare enades i juli 2020 om att villkora EU-stödet mot respekten för rättsstatsprincipen. Det tyska ordförandeskapet lade fram ett kompromissförslag i början på hösten vilket ledamöterna kritiserade för att vara otillräckligt vid sin debatt den 5 oktober.

Den överenskomna texten skyddar också de slutliga mottagarna av finansieringen såsom studenter, lantbrukare och frivilligorganisationer. De kommer att kunna lämna in ett klagomål till kommissionen via en webbplattform som hjälper dem att se till att de får rätt belopp.

– För oss är det viktigt att inte de slutliga mottagarna straffas för sina regeringars agerande och att de fortsätter ta emot den finansiering som de blivit utlovade, sade Eider Gardiazabal Rubial.

Info Express
Källa: Europaparlamentet

Produkter med dubbla användningsområden: Vilka är de, och varför behövs nya regler?

■ EU behandlar just nu nya exportregler för varor som har dubbla användningsområden, för att förhindra att de missbrukas för brott mot mänskliga rättigheter.

Källa: capture video

Vad är varor med dubbla användningsområden?

Det kan handla om produkter som är utformade för ett civilt syfte, men som i fel händer kan användas för att förtrycka mänskliga rättigheter eller för att utföra terrordåd. Det kan handla om allt från drönare till kemikalier.

Även om varorna kan förbättra människors liv, kan de missbrukas. Auktör-tära regimer kan använda dem för att kontrollera sin

befolkning, medan terrorister kan använda dem för att utföra attacker.

Varför behövs nya regler?

För att förhindra att varorna görs om på sätt som kan missbrukas vill EU införa striktare exportregler för att förhindra att de säljs till människor eller organisationer som vill missbruka dem.

EU arbetar just nu med att uppdatera de nuvarande reglerna för att beakta den

senaste tekniska utvecklingen, inklusive verktyg som används vid cyberövervakning, och att förstärka skyddet för mänskliga rättigheter.

Vad är nästa steg?

Europaparlamentet godkände den 25 mars nya regler, som förhandlare kommit överens om tillsammans med rådet. Rådet måste nu officiellt godkänna dem innan de kan börja gälla.

Info Express
Källa: Europaparlamentet

Singapore har hittat ett miljövänligt alternativ till luftkonditionering (video)

Foto: Capture youtube

■ En önation med ständig värme året om kyler ned byggnader på ett energieffektivt sätt. Luftkonditionering kan spara mer energi samtidigt som det kan bli mer lättillgängligt för fler.

Singapore är en stadsstat som ligger nära ekvatorn, där temperaturer lätt överstiger 32 grader Celsius. Trots det ligger temperaturen inuti flera byggnader nära rumstemperatur, dvs omkring 25 grader Celsius. Byggnaderna kyls ned av en av världens mest omfattande underjordiska nedkylningssystem. Det är ett jättelikt system som fungerar som luftkonditionering och som miljövänligt försöker hålla ned temperaturen inomhus, vilket är avgörande för att förhindra en del av den globala uppvärmningen.

“Allt eftersom världen blir varmare används nedkylning som luftkonditionering oftare, som i sin tur behöver energi och släpper ut växthusgaser, vilket förvärrar den globala uppvärmningen. Det här är en återkoppling vi nödvändigt måste stoppa”,

håvdar Vinod Thomas, tillfällig professor vid Lee Kuan Yew School of Public Policy i Singapore. Under de två senaste årtiondena har användningen av luftkonditionering ökat. I Kina har efterfrågan på luftkonditionering och annan nedkylning ökat med 13% årligen. Under väldigt varma sommar dagar går upp till 50% av all energianvändning i Kina till luftkonditionering. Även andra utvecklingsländer följer denna utveckling. Inkomsterna blir högre i Asien, Afrika och Sydamerika och en av de första statussymbolerna för att markera en medelklasslivsstil är just luftkonditionering. Uppskattningsvis kommer tio miljoner nya luftkonditioneringsapparater säljas globalt varje sekund från och med nu till 2050. Då hade omkring två tredjedelar av världens hus-

håll kunnat ha luftkonditionering, med Kina, Indien och Indonesien ansvariga för hälften av det totala antalet, enligt IEA (International Energy Agency).

Detta innebär en stor påfrestning på energitillgången - mer än en tredjedel av världens elektricitet kan användas till att kyla ned byggnader och fordon - med en motsvarighet till koldioxidutsläppen själva. Det mesta av den extra produktionskapaciteten förlitar sig på fossila bränslen. Ökningen av den globala nedkylningen har drivit forskning och utveckling på sätt som gör system mer effektiva genom värmepumpar, solceller, förångningskylare och annan liknande teknik. En av de mest effektiva sätten är att bygga ett system som använder sig av ett stort, centralt kraftverk som kan kyla

ned flera stadsområden. Den största i världen ligger i Singapore, enligt dess operatör, där regeringen har integrerat systemet och andra tekniker för användning inom sådant som elektricitet, vatten och avlopp och återvinning i stora tunnlar under marken under dess aktiva område (platsen som ska kylas ned). Dess nätverk av rör kyler ned banker, bostäder, utställningar, köpcentrum och hotell.

Singapore har värmts upp dubbelt så fort som det globala genomsnittet de senaste sex årtiondena, med en temperatur som har ökat med 0,25 grader Celsius per årtionde, till viss del för att skövlingen av skogen har ökat i takt med stadens expansion. Stadsstaten har just haft sitt varmaste årtionde och om koldioxidutsläppen fortsätter med samma hastighet som idag kan temperaturen nå upp till 35-37 grader Celsius dagligen år 2100. Singapore District Cooling uppgav att genom

att centralisera nedkylningskraftverken kan nätverket spara 40% av elektriciteten som går åt till nedkylning jämfört med traditionell luftkonditionering. Eftersom Singapore använder sig av naturgas som huvudsaklig energikälla, så kan man räkna ut att detta ungefärligen sparar utsläpp motsvarande 10 000 bilar.

Runt två dussin byggnader inom distriktet kan kylas ned tack vare fem km rör fem våningar under människor som shoppar, övernattar, springer ärenden och lever vanliga liv. I mitten finns två kraftverk som kyler ned vattnet till 4,5 grader Celsius. För att säkerställa att temperaturen är konstant alstras bubblor för att röra omkring vattnet, vilket sedan levereras till byggnaderna genom isolerande rör under marken för att kyla luften i varje byggnad. Vattnet, vars temperatur stiger till 13 grader Celsius, pumpas tillbaka in till kylaren (nedkyl-

ningskraftverket) för att upprepa cykeln. Värmen från processen släpps till utomhusluften genom ett stort nedkylningstorn över marken.

Trots att Singapore har omfattat användningen av solceller på tak och andra gröna energialternativ, har stadsstaten inte tillräckligt med markyta för vindkraftverk och har få resurser för vattenkraftverk. Detta har lett till innovativa lösningar för att spara energi och effektivisera energianvändningen. Singapore har planer på att installera ett nytt nedkylningsverk för en ny stad västerut på ön, vilket även kommer att inkludera trädgårdar på hustaken och “trädkorridorer”, tillsammans med en stadsplanering för att reducera solinstrålningen på byggnaderna.

Bianca M. - Info Express
E: hello@infoexpress.se

Källa:
“Solving the Global Cooling Problem”, Bloomberg, hämtat 2021.03.28

Solglasögon i din egen styrka på köpet!

Värde upp till
4095:-

Solglasögon i din egen styrka är bekvämt och skyddar dina ögon mot skadligt UV-ljus. Köper du kompletta glasögon hos oss med ytbehandlingen **Iprotection NT** (1100:-), bjuder vi dig på ett par solglasögon. Om du köper progressiva blir värdet på solglasögonen upp till 4095:- och för enkelslipade upp till 2595:-

I erbjudandet ingår glas,
solfärg samt båge från:

BOOMERANG
EYEWEAR

WILLIAM MORRIS

PEOPLE
DEVOTED TO DIVERSITY

CHARLES STONE
ORIGINAL NEW YORK EYEWEAR

Kostnadsfri synundersökning vid köp av kompletta glasögon

Värde 395:-

Glasögonmagasinet

Kvalitet och service till rätt pris

Malmö Södra Förstadsgatan 121 Telefon: 040-828 88

Lund Lilla Tvärgatan 7 Tel: 046-13 99 98

Landskrona Östergatan 12 Tel: 0418-41 18 30

Helsingborg Bruksgatan 25 Tel: 042-18 38 88

Angivna erbjudanden gäller t.o.m. 2021-06-06. För öppettider och info om vår hantering av Covid-19 se: www.glasogonmagasinet.se

“Nya agenda 2030”: Investeringar i fossila bränslen

■ Människor som väljer att investera eller redan investerar i aktier eller fonder kan även omedvetet investera i oljebranschen, kolkraftverk och naturgas, enligt en ny artikel från The Guardian angående en ny rapport om finansiering av kontroversiella företag. Världens 60 största banker har inte exkluderat företag som är kopplade till fossila bränslen, trots att samtliga länder har undertecknat Parisavtalet 2015.

Image by Gerd Altmann from Pixabay

Trots åtgärder för att stoppa klimatförändringar till följd av Parisavtalet finns det fortfarande flera banker som väljer att aktivt investera i företag inom kontroversiella branscher. Detta sker för att oljeindustrin, naturgasindustrin och kolkraftverk fortfarande erbjuder energi för tjänster och aktiviteter som inte har blivit hållbara än, trots åtgärder som EU:s och FN:s miljömål och satsningar på hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning i form av bistånd och finansiering från EU.

Under Coronapandemin minskade energianvändningen globalt sett, men finansieringen av dessa industrier var högre under 2020 än under 2016 eller 2017. Målet

med Parisavtalet är att hålla jordens temperaturökning under två grader Celsius, någonting som inte är förenligt med användningen av fossila bränslen. Bankerna har investerat 3,8 biljoner dollar i företag som tillverkar fossila bränslen, något som är raka motsatsen till vad avtalet egentligen går ut på. Amerikanska och kanadensiska banker utgör endast 13 av de 60 banker som analyserats, men är ändå dem som står för nästan hälften av utsläppen de senaste fem åren. Trots att det kanske inte är överraskande att amerikanska banker är bland dem som investerat mest i företag som inte är miljövänliga i.o.m. Trumps val att lämna Parisavtalet, måste bankerna ändå hålla en viss standard

eftersom Joe Biden beslutade att åter låta USA gå med i Parisavtalet. Av bankerna som finansierade företagen mest var JPMorgan Chase först, följt av Citi, Wells Fargo, Bank of America, RBC, MUFG, Barclays, Mizuho, TD och BNP Paribas. Av alla europeiska banker erbjuder den brittiska banken Barclays den största andelen av finansieringen. Den franska banken BNP Paribas erbjuder den största andelen av finansieringen av EU-medlemsländer. Den generella finansieringen sjönk med 9% under 2020, men investeringar i 100 av företagen som har planer på att expandera sina verksamheter inom fossila bränslen ökade med 10%. Banken Citi var den som sponsrade dessa företag

mest under 2020.

17 av de 60 bankerna har satt som mål att vara klimatneutrala år 2050, men rapporten påstår att definitionerna är för vaga för att fungera som konkreta mål. Vissa av bankerna har regler som inte tillåter finansiering av kolkraftverk men de exkluderar naturgas och olja även om dessa företag står för ungefär två tredjedelar av finansieringen. Rapportens författare hävdade att miljöaktivister och aktie- och fondägares val kan ändra bankens regler men att det även behövs direktiv från regeringen. “När vi tittar på de fem åren översiktligt, kan vi se att trenden fortsätter i fel riktning, vilket är motsatsen till riktningen vi behöver följa för att nå

målen som finns i Parisavtalet”, påstår Alison Kirsch, en av författarna till rapporten. Hon hävdar även att “Ingen av de 60 bankerna har arbetat på en plan för att exkludera fossila bränslen utan några kryptiska håll”. Hon berättar även följande: “Vi har sett framsteg när det gäller finansiering av speciella platser som nordpolen och växthusgasintensiva former av olja, men dessa är väldigt små delar av tårtan”.

“Bank efter bank strävar efter att bli klimatneutral år 2050, men det finns ingen väg mot detta stora mål som är möjlig såvida inte banker motverkar deras finansiering av dessa industrier här och nu”, menar Johan Frijns från BankTrack, en av

deltagarna i studien. “Bankerna erbjuder syret för att industrierna inom fossila bränslen ska kunna andas. Det framgår även att finansieringen, chockerande nog, ökade efter Parisavtalet, vilket borde oroa alla, inte minst beslutsfattare och aktie- och fondägare själva”, uppger Mark Campanale från Carbon Tracker, som inte var inblandad i rapporten. “Kostnaden av koldioxidutsläppet i form av extrema väderförhållanden, förlorade liv och arbeten kommer att täckas av samhället och inte bankerna eller företagen som står för fossila bränslen”, nämner Campanale.

Rapporten producerades av sex organisationer utan regeringsstöd och har fått stöd av an-

dra organisationer från 50 länder. Data från Bloomberg användes för att analysera både direkta lån som har gått till fossila bränslen av banker och finansiering från andra investerare som banker arrangerar genom exempelvis fonder. “Ett förvånande resultat från siffrorna under 2020 är att BNP Paribas, en bank som aldrig förlorar en möjlighet att skryta om dess rena och gröna rykte, kom på fjärde plats bland de klimatförordnande bankerna under 2020”, enligt rapporten. Investeringar på 41 miljarder dollar från banken är den största summan under de senaste fem åren. BNP Paribas har bland de striktaste reglerna gällande olja och naturgas men Kirsch uppger att “det är en relativt liten del av den generella finansieringen och att banken inte har minskat dess finansiering till olje- och naturgasbolag, som får stora erbjudanden”.

En representant för BNP Paribas uppger att rapporten har gett banken andraplats i deras

rankning efter deras restriktioner av finansieringen av kol, fracking och tjärsand (även kallat oljesand). “Under Covid-19-krisen har alla sektorer av ekonomin behövt stöd och BNP Paribas, som andra banker, har spelat en viktig, stabiliserande roll för ekonomin. Emellertid har BNP Paribas stöttat olje- och naturgassektorn i mindre utsträckning än andra sektorer.”

JPMorgan Chase lanserade en finansieringsstrategi i enlighet med Parisavtalet i oktober och har lovat att sätta intermediära mål för 2030 för dess finansieringsportfölj. Banken har ännu inte kommenterat rapporten. En representant för Barclays sade: “Vi har åtagit oss ansvaret att justera hela finansieringsportföljen med hänsyn till målen av Parisavtalet, med specifika mål och transparent rapportering, på vägen till att nå vår ambition att vara en klimatneutral bank år 2050.” Citi har inte svarat på kommentarerna. En annan rapport från Imperial College London och

International Energy Agency har funnit att investeringar inom den hållbara energisektorn erbjuder en vinst på 367% mer än de i fossila bränslen år 2020.

Vad gäller i Sverige? Vilka regler finns det? Nedan finns både en lista på olika banker och vad de enskilt uppger att de gör i Sverige, samt tips från Naturskyddsföreningen angående sparande och investeringar och hur dessa samspelar med hållbarhet och andra miljömål. Informationen kommer från bankerna själva och har inte genomgått en uppdaterad och oberoende journalistisk granskning eller liknande undersökning för att se om allting stämmer helt överens med påståendena.

Handelsbanken har ett rankingssystem som utvärderar fonderna och det framgår även att vissa fonder är Svanenmärkta på deras webbsida. Banken uppger även att fonderna “följer FN:s principer för ansvarsfulla investeringar” och att deras fonder “aktivt väljer bort bolag

i kontroversiella branscher”. De har även en SDG-modell med syfte att underlätta för investerare att se hur mycket bolagen bidrar till att stödja Agenda 2030:s mål. Nordea följer Hållbarhetsavtrycket, någonting som Nordea har utvecklat tillsammans med Nasdaq. Banken erbjuder även möjligheten att investera i enskilda aktier och fonder, som i sin tur verifieras. Banken uppger att den pekar ut eventuella brister hos företag och att företag som inte tar ansvar utesluts från fonderna. SEB År 2021 kommer fossila bränslen och kärnvapen uteslutas från alla fonder som banken erbjuder. Banken erbjuder Svanenmärkta aktier och fonder och har även andra sorters hållbarhetsfonder. Fonderna som står i fondlistan har även en s.k. hållbarhetsinformation så att man lätt kan sortera bland fonderna. Swedbank tillåter investerare att filtrera bland olika hållbarhetskriterier för bland annat aktier och fonder. De har även ett system som betygsätter fonderna efter

hållbarhetskriterierna av Morningstar. Swedbank Robur erbjuder även fonder som ligger i linje med Parisavtalet, enligt bankens webbsida och det finns även möjlighet att investera i Svanenmärkta fonder.

Naturskyddsföreningens tips: Naturskyddsföreningen ger följande tips: 1. Kontrollera att ditt pensionssparande är grönt. Detta kan man göra genom att gå in på Pensionsmyndighetens hemsida och se vilka fonder som är hållbara. Man kan annars byta till en likvärdig, mer miljövänlig fond. 2. Spara hållbart. Kontrollera vad din bank gör för miljön och hur dina sparpengar kan bidra till en mer hållbar utveckling. 3. Satsa på ett miljövänligt projekt, genom t.ex. crowdfunding. Man kan välja att på olika sätt satsa på ett projekt som exempelvis arbetar med att lösa ett visst miljöproblem. 4. Undersök möjligheten att ta lån i miljösyfte, exempelvis billån eller solpanelslån.

Mer information kan man läsa på Naturföreningens hemsida.

Bianca M. - Info Express
hello@infoexpress.se

Källor: “Big banks’ trillion dollar finance for fossil fuels ‘shocking’ says report”, The Guardian, senast uppdaterad 2021-03-24, hämtat 2021-03-25 “Våra bästa finanstips”, Naturskyddsföreningen, hämtat 2021-03-25 “Paris Climate Agreement - Statements and Releases” The White House, uppdaterat 2021-01-20, hämtat 2021-03-25 “Testa vår modell: Handelsbanken SDG Solutions Model - En pusselbit i vårt hållbarhetsarbete”, Handelsbanken 2021-03-25 “Hänsyn till hållbarhet i våra fonder”, SEB, hämtat 2021-03-25 “Ansvarsfulla investeringar och hållbarhetsfrågor - så arbetar vi i fondförvaltningen”, Nordea hämtat 2021-03-25 “Hållbarhet i fonder”, Swedbank, hämtat 2021-03-25 “EU:s bistånd - mottagare och resultat”, Europeiska kommissionen,

FORD

PRIVATLEASING

FÖR ETT FRIARE LIV

KUGA
fr. 3 795 kr/mån*

PUMA
fr. 2 495 kr/mån*

FOCUS
fr. 2 295 kr/mån*

FIESTA
fr. 1 795 kr/mån*

Bränsledeklaration blandad körning: Kuga Plug-In Hybrid: 1,4 l/100km. CO₂ 32g/km, (WLTP) Miljöklass Euro 6d TEMP. Puma: 5,6-6,1l/100km. CO₂ 127-138g/km. Focus 1,4-6,6 l/100 km. CO₂ 32-149 g/km. Fiesta, 5,1-6,7l/100 km. CO₂ 117-150 g/km (WLTP). Miljöklass Euro 6d TEMP. Garanti 5år/10000 mil. *) Privatleasing gäller lägerbilar och är beräknad på en körsträcka av 1.000 mil/år. Leasingperiod 36 månader som inkluderar lokalt serviceavtal. Kostnader för skatt, försäkring och vinterhjul tillkommer. Garanterat restvärde. Uppläggningsavgift 695 kr. Aviavgift 55 kr/mån. Bilarna på bilderna kan vara extrautrustade. Med reservation för felskrivningar och prisändringar. Erbjudanden gäller lägerbilar.

Lackbehandling

Ett hållbart val

Välj mellan vår originalbehandling eller någon av de nyare keramiska behandlingarna. Samtliga ger din bil en fantastisk glans och gör biltvätten superlätt!

VÅR-KAMPANJ

-15% eller gratis Glasbehandling

Gäller bokning av grundbehandling bokad senast 30:e april och utförd senast den 31 maj 2021. Kan ej kombineras med andra erbjudanden!

www.ditec-malmö.se

Välkommen!

DITEC Malmö
Cypressvägen 29
040-21 54 00

FordStore
HEDBERGS BIL

FordStore Hedbergs Bil, Hornyxegatan 16, Malmö. Öppet: Mån-Fre 9-18. Lör & Sön 11-15
FordStore Hedbergs Bil, Ängelholmsvägen 1, Helsingborg. Öppet: Mån-Fre 10-18. Lör & Sön 11-15
Hedbergs Bil, Södra Vägen 1, Lund. Öppet: Mån-Fre 10-18. Lör 11-15. **OBS! STÅNGT SÖNDAGAR!**
Besök oss gärna på www.hedbergs.se eller Facebook!

Dilemman lär ungdomar om antibiotikaresistens

■ I undervisning om antibiotikaresistens räcker det inte med biologiska och medicinska fakta. Eleverna behöver också tränas i att fatta beslut och prioritera i komplexa situationer. Det visar pågående forskning i Uppsala, som presenterades vid en workshop under toppmötet Uppsala Health Summit.

I Sverige behöver vi inte fatta egna beslut om huruvida vi ska använda antibiotika eller inte när vi är sjuka, eftersom det är läkare som skriver ut medicinen. Däremot behöver vi exempelvis fundera över vilken mat vi köper i butiken, menar Eva Lundqvist, docent i didaktik vid Uppsala universitet.

– Det kan vara vad vi ska köpa för kött eller om vi ska köpa halloumiost från Cypern. Att i sådana situationer kunna samla information, värdera olika alternativ och prioritera i sina val är det vi kallar för handlingskompetens. I undervisningen räcker det inte med biologisk kunskap om hur bakterier blir resistenta, utan elever behöver tränas i att handla när de ställs inför problem.

Hon och kollegan Malena Lidar, som också är docent i didaktik, har tillsammans med en grupp lärare utvecklat

ett undervisningsmaterial, med utgångspunkt i lärarnas beprövade erfarenhet och ämnesdidaktisk forskning. Projektet finansieras av Skolforskningsinstitutet.

– Vi har haft målsättningen att skapa undervisning som är engagerande, genom att bygga vidare på elevernas erfarenheter och hitta autentiska problem, som eleverna kan se relevansen av, säger Malena Lidar.

Samarbete med gymnasie- och högstadielärare
Undervisning har genomförts av några gymnasielärare och högstadielärare i Uppsala. Den har dokumenterats och analyserats för att kunna förbättra undervisningsmaterial. Vad tycker eleverna är svårt och var fastnar de?

Det blev tydligt när forskarna medverkade vid Uppsala Health Summit, ett digitalt toppmöte om antibiotikaresistens med

600 unika besökare. Eva och Malena ledde en workshop med 25 deltagare från olika delar av världen.

– Vi kom från olika kulturer, och hade olika syn på hur man bedriver undervisning för att lära elever om antibiotikaresistens. Det var väldigt spännande med de olika perspektiven, säger Malena Lidar.

– Vi fick bekräftat att de dilemman vi jobbar med är aktuella dilemman, som diskuteras av fler än oss. När det till exempel gäller att använda antibiotika i förebyggande syfte eller i djurhållningen kan utbildning spela stor roll för att ändra beteenden, säger Eva Lundqvist.

Är skolan viktig för att kommunicera frågan om antibiotikaresistens?

– Skolan, både i Sverige och de flesta andra länder när i stort sett alla barn och ungdomar, oavsett

Malena Lidar och Eva Lundqvist ledde en digital workshop vid Uppsala Health Summit. Foto/bild: William Baroumas

deras socioekonomiska situation, kön och etnicitet. Om föräldrar och släktingar också involveras så har skolan potential att nå en stor del av befolkningen.

Undervisningen kräver utrymme

I dagens skola är det mycket som ska hinnas med, så det är en utmaning att ge mer utrymme åt arbetet med

handlingskompetens och antibiotikaresistens. Undervisningen om antibiotikaresistens kan utgå från liknande principer som används i undervisningen om andra hållbarhetsfrågor, som till exempel klimatförändringar.

– Det finns ett behov av undervisning som hjälper eleverna att uppmärksamma och se kopplingar mellan de många samti-

diga perspektiv som är relevanta för att förstå problematiken. Skolan ska fostra blivande ämnesspecialister men även andra som inte har biologi eller medicin som specialområde men som ska kunna göra vettiga och kloka val nu och för framtiden, säger Eva Lundqvist.

Info Express
Källa: Uppsala universitet

Diabetesbehandling – från insulin till transplantationer

■ I år är det 100 år sedan insulinet upptäcktes. Diabetes som tidigare inneburit en säker död blev plötsligt behandlingsbart. Sedan dess har insulinläkemedlen och även metoderna för att mäta blodsocker förbättrats. I framtiden hoppas forskarna kunna bota sjukdomen med hjälp av stamceller.

Om 10–15 år kan det vara fullt möjligt att transplantation av insulinproducerande celler från stamceller kan börja användas på patienter, tror Per-Ola Carlsson. Foto/bild: Mikael Wallerstedt

Insulin är ett livsnödvändigt hormon som reglerar blodsockernivån och hjälper cellerna att ta upp näringsämnen. Kan kroppen inte producera ämnet drabbas man av diabetes. Före insulinets upptäckt 1921 var sjukdomen detsamma som en dödsdom och patienterna tynade bort inom bara några månader. Men tack vare att det då blev möjligt att injicera hormonet förlängdes patienternas liv med flera år.

– I januari 1922 gavs insulin för första gången till en människa. Pojken som var den första att behandlas överlevde 13 år. Det var helt fantastiskt. Redan samma år kom sedan de första kommersiella preparaten med insulin, berättar Per-Ola Carlsson som är professor i medicinsk cellbiologi vid Uppsala universitet.

Insulinet har förfinats
Från början användes bukspottkörtlar från djur för att

framställa insulin. Först på 1970-talet började humant insulin framställas med hjälp av E. coli-bakterier. När mer syntetiska insulin kom under 1980-talet blev det möjligt att förändra molekylstrukturen så att hormonet togs upp snabbare eller långsammare för att bättre svara mot patientens behov.

Inte bara insulinet har förfinats. Stora framsteg har också gjorts när det gäller teknikerna för att distri-

buer hormonerna i kroppen liksom metoderna för hur blodsockernivån mäts.

– Man har börjat utveckla tekniker där kontinuerliga sockermätare och insulinpumpar kommunicerar så att insulininfusionen regleras av sockerhalten i blodet, så kallade "closed loop"-insulinpumpar där man inte själv behöver injicera utan den känner själv av att nivån blir rätt, säger Per-Ola Carlsson.

Revolutionerande behandlingar

Framtidens diabetesbehandlingar kan komma att bli lika revolutionerande som då insulinet introducerades. Forskare över hela världen arbetar för att sjukdomen inom en inte alltför avlägsen framtid ska gå att bota.

– Det finns strategier som prövas för att förhindra typ 1-diabetes genom att arbeta med immunmodulerande behandlingar som stoppar utvecklingen av diabetes. Det finns också strategier för att ersätta de skadade insulincellerna i bukspottkörteln med nya celler, berättar Per-Ola Carlsson.

En svårighet vid transplantationer när vävnad kommer från en annan individ är att få kroppens immunförsvar att acceptera de nya cellerna och inte förstöra dem. Det kan förhindras med läkemedel men dessa är förknippade med allvarliga biverkningar. Per-Ola Carlssons forskargrupp utvecklar därför en transplantationsmetod som inte kräver immunhämmande medel.

Transplantation av celler

– Det finns numera strategier för att utveckla insulinbildande celler från patienternas egna vävnader – som exempelvis en hudbiopsi – och backa dem i utvecklingen så att vi sedan kan göra om dem till insulinbildande celler. Det har visat sig fungera i djurförsök men har ännu inte överförts till människor, säger Per-Ola Carlsson.

Om 10–15 år tror han att det kan vara fullt möjligt att transplantation av insulinproducerande celler från stamceller kan börja användas på patienter.

– Många företag utvecklar detta parallellt och vi hoppas att vi i våra samar-

beten kommer först, säger Per-Ola Carlsson. Diabetescentrum samlar forskningen Det pågår mycket inom diabetesforskningen och fortfarande behövs mer kunskap för att man helt ska förstå de olika sjukdomarna som ingår i begreppet diabetes. Vad som orsakar typ 1-diabetes är till exempel inte klarlagt och inte heller varför allt fler drabbas. För att kunna ta ett bredare grepp om ämnet inrättades 1 januari i år Uppsala diabetescentrum av Uppsala universitet i samarbete med SLU. Här arbetar alla olika vetenskapsområden tillsammans för att utveckla ny kunskap om en av våra stora folksjukdomar.

– Man kan dra en parallell till insulinets utveckling där en kirurg och sedan kemister samarbetade i experimentella försök och kliniska studier. Utveckling kräver kompetenser av olika slag för att den ska kunna ske, säger Per-Ola Carlsson som är en av initiativtagarna till centrat.

Info Express
Källa: Uppsala universitet
/Åsa Malmberg

ART OF TANNING
— Hello, Summer —

ART OF TANNING
— Hello, Summer —

The art of tanned skin that lasts all year!

www.xtakes.se

ART OF TANNING

The art of tanned skin that lasts all year!

Sunny Mango SCRUB for face & body | 350 ml
To prepare the skin for tanning, we recommend using ART OF SPA Sunny Mango Scrub. With a pleasant, summery mango fragrance and gentle exfoliants, it's the ideal choice for removing dead cells and stimulating microcirculation.

Sunny Mango LIGHT BUTTER for the body | 200 ml
Pamper yourself with the light and rapidly absorbed texture of ART OF SPA Sunny Mango Light Butter; the skin loses moisture more quickly in summer because it is more frequently exposed to UV rays and high temperatures.

Hello, Summer SELF-TANNING LOTION for face & body | 150 ml
To give your skin a beautiful tanned appearance even in those months when you can't get a tan from the sun, use ART OF TANNING Hello, Summer Self-tanning Lotion. With the help of a 100% natural self-tanning complex, your skin will have a beautiful glowing tanned appearance. The best news? You control the tan intensity yourself with repeat applications – apply the product as many times as you need until you reach the desired depth of tan. Self-tanning lotion is suitable for use throughout the year. Extremely simple to apply, it doesn't leave traces on your clothes either! Also suitable for the face. A MUST HAVE for everyone who wants tanned skin every day of the year.

Hello, Summer MARMALADE for the body | 200 ml
When catching the sun on hot summer days, you'll love the rapid and effective action of ART OF TANNING Hello, Summer Marmalade. With its exotic mango fragrance and wonderful gold pigments, it will give your skin a healthy, glowing, intensely tanned appearance. With more than 95% natural ingredients, it's also suitable for sensitive skin.

Hello, Summer CLEANSING FOAM for face & body | 200 ml
To ensure your tan lasts as long as possible, we recommend daily cleansing and showering with ART OF TANNING Hello, Summer Cleansing Foam; the product contains no SLS or SLES (powerful cleansing (tensides) and thanks to its gentle formulation is an excellent choice if you want to prolong your tan. Products free of SLS and SLES are also recommended for those prone to spots and pimples.

Hello, Summer GLOW MIST for face & body | 100 ml
For radiantly glowing skin with a definite WOW effect, we recommend the daily use of ART OF TANNING Hello, Summer Glow Mist with gold pigments. Regular use will keep your skin hydrated, which in turn will help maintain your tan. At the same time your skin will have a beautiful, radiant tone.

www.xtakes.se

Kön och social bakgrund styr gymnasievalet

■ Ungdomars gymnasieval är fortfarande starkt präglat av kön och föräldrarnas utbildningsbakgrund. De reformer som genomförts de senaste decennierna har snarare ökat än minskat uppdelningen. Det visar en ny avhandling från Göteborgs universitet.

Foto: Pixabay

– I skuggan av samhällsdebatten om det fria skolvalet fortsätter valet av program och ämnen på gymnasiet att bidra till segregation och uppdelning av elever. Gymnasieskolan är extremt könssegraderad och det finns en stor uppdelning avseende föräldrars utbildningsbakgrund, säger Johanna Mellén.

I stort sett har ungdomars gymnasieval varit lika bundna av kön och social bakgrund sedan 1970-talet. Ungdomar från studievana hem väljer högstskoleförberedande program medan ungdomar med lågutbildade föräldrar väljer yrkesprogram. Pojkar väljer tekniskt orientera-

de utbildningar, flickor väljer breda högstskoleförberedande program eller omsorgsinriktade yrkesprogram.

Reformer påverkar till viss del ungdomars val Johanna Mellén har utifrån statistikdatabaser och policydokument studerat hur reformer av gymnasieskolans programorganisation har påverkat ungdomars val i ett allt mer marknadsanpassat skolsystem. Även om den övergripande tendensen är densamma får de förändringar som genomförs konsekvenser för hur ungdomarna väljer. När alla nationella program 1994 gjordes om till att ge högstskolebehörighet gjorde det att

fler ungdomar med akademiska föräldrar sökte in till yrkesprogram.

– En anledning till detta skulle kunna vara att vissa av yrkesprogrammen sågs som en dubbel möjlighet, att snabbt komma ut i arbetslivet och samtidigt ha möjlighet att senare studera vidare, säger Johanna Mellén.

En följd av yrkesprogrammets ökade popularitet under 2000-talet var att de blev svårare att komma in på. Det gällde inte minst Byggprogrammet som hade relativt höga antagningspoäng i mitten av 2000-talet.

– Det skedde en viss utjämning av hemmiljöns

betydelse för ungdomars val till akademiskt respektive yrkesförberedande program. Men samtidigt indikerar data att elever från studievana hem delvis konkurrerade ut elever från lågutbildade familjer från traditionella yrkesprogram.

När behörighet till högre utbildning efter avslutad yrkesprogram togs bort år 2011 tycks dock yrkesutbildningarnas status sjunka, med lägre antagningspoäng och färre ungdomar från studievana hem.

Specialiseringar bidrar till könsuppdelning En annan reform som har haft betydelse för elevsammansättning är

den ökade möjligheten till specialisering inom program. Ekonomi- och Naturprogrammen har till exempel en till synes jämn könsfördelning. Men inom ekonomiprogrammet väljer pojkar oftast inriktningen ”ekonomi” och flickor inriktningen ”juridik” och inom Naturprogrammet är det främst pojkar som utnyttjar möjligheten att specialisera sig inom matte och fysik.

– Det går i linje med tidigare forskning som visar att flickor väljer vad de tror är bredare och säkrare vägar, medan pojkar satsar mer på specialisering, användbarhet och arbetsmarknadens behov.

Avhandlingens resultat visar på vikten av en fördjupad samhällsdiskussion om vilka program som erbjuds i gymnasieskolan, på vilket sätt ämnen ska avgränsas från varandra och hur valet till dem går till.

– Vi behöver diskutera vilken slags gymnasieskola vi vill ha. Vill vi ha en gymnasieskola som både kan skapa en gemensam grund för alla medborgare och sortera mot arbetsmarknaden? Eller vill vi ha en skola som enbart sorterar mot arbetsmarknaden?

Info Express

Källa: Göteborgs universitet

Unga förväntar sig högre framtida bostadspriser än äldre

■ Unga personer tror i högre utsträckning än äldre att priserna på bostäder kommer att fortsätta stiga i framtiden. Det visar en studie i nationalekonomi från Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. En förklaring till resultatet är att unga personer i Sverige saknar erfarenhet av prisfall på bostäder.

– Yngre personer har upplevt en nästan oavbruten stark uppgång av bostadspriser under hela sitt vuxna liv, medan äldre också kommer ihåg större nedgångar, som de bostadsprisfall som skedde i samband med den stora svenska bankkrisen i början på 1990-talet, säger Erik Hjalmarsson, professor i nationalekonomi vid Göteborgs Universitet.

Personliga erfarenheten formar förväntningar I studien ”Heterogeneity in households’ expectations of housing prices – evidence from micro data” har nationalekonomerna Erik Hjalmarsson, Göteborgs universitet, och Pär Österholm, Örebro universitet, undersökt olika gruppers förväntningar på framtida bostadspriser utifrån om de till exempel är unga eller äldre, låg- eller högutbildade, män eller kvinnor. I genomsnitt

förväntar sig den yngsta gruppen bostadsprisökningar som är ungefär 1 procentenhet högre än vad de äldre grupperna förväntar sig.

– I relation till en genomsnittlig förväntning på ungefär 5 procents prisökning, så utgör 1 procentenhet en förhållandevis stor proportionell skillnad, säger Erik Hjalmarsson.

Att den personliga erfarenheten bidrar till att forma förväntningar ligger i linje med tidigare forskning om bland annat inflation. Studien har inte undersökt om de faktiska priserna på bostäder påverkas av förväntningarna, men det finns annan forskning som tyder på att unga personer är den grupp som främst kan förväntas bete sig på det viset. Samtidigt är unga ofta förstagångköpare med mindre finansiella resurser än äldre köpare. Det finns därför en

fara att alltför optimistiska förväntningar leder till att unga personer tar alltför stor risk och alltför stora lån i samband med bostadsköp, säger Erik Hjalmarsson.

För att bekräfta sin hypotes har forskarna jämfört resultatet från Sverige med data från USA, där bostadspriserna de senaste decennierna

inte haft en lika rak uppgång som i Sverige. Och där visar det sig att det inte går att se samma skillnad i förväntningar mellan unga och äldre.

– Om man är rädd för att alltför optimistiska förväntningar kan leda till överinvesteringar och överbelåning, så är det viktigt att också studera förväntningar

på mindre aggregerad nivå, alltså att exempelvis titta på unga och gamla separat. De som formulerar regleringar för bostadsmarknaden bör vara medvetna om detta, säger Erik Hjalmarsson.

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Göteborgs universitet

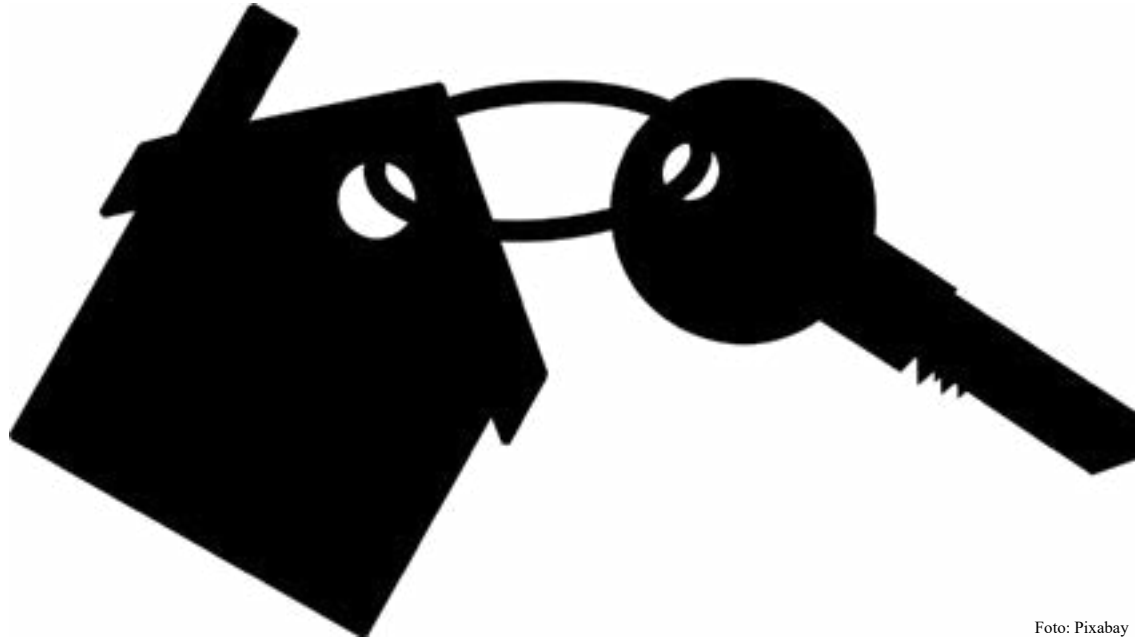

Foto: Pixabay

www.xtakes.se

CLEAN UP Cleansing foam Chamomile

CHAMOMILE EXTRACT: has a calming effect, soothes irritation and appreciably refreshes the skin;

Gently rub the foam into the skin every evening morning and evening. Then rinse off with warm water and tone the skin with tonic.

- for all types of sensitive skin
- paraben & paraffin & silicone FREE

215:-
(Ord. pris: 285:-)

Camomile extra sensitive ANTI-STRESS SERUM FOR EXTRA-SENSITIVE SKIN 30 ml

The formula of natural ingredients in the form of dry, non-greasy oil works at several levels: intensively calming, reducing skin sensitivity, stimulating regeneration and improving skin structure and elasticity.

- anti-couperose
- free of parabens, paraffin, added colouring and alcohol
- dermatologically tested, hypoallergenic perfume
- VEGAN

215:-
(Ord. pris: 285:-)

VI ÄR BÄST PÅ MATTOR OCH INGET ANNAT.

Orient-, moderna-, Röllakan-, Kelim-, Runda-, Plast-, heltäcknings-, Tras-mattor mm

Du kan även alltid handla via vår webbutik!

NESSIMS

Malmö: Hornyxegatan 9 . Tel: 040-734 40
Måndagar-onsdagar 9.30-18 . Lördagar 10-15 . **Söndagar 11-15** . www.nessims.se

Fri hemleverans inom 4-mil från Malmö

SNS Demokratiråd 2021: "Vi lever inte i en ovanligt polariserad tid"

Under ledning av Henrik Ekengren Oscarsson har forskarna i SNS Demokratiråd 2021 studerat hur utbredd den ideologiska polariseringen är i Sverige. Här medverkar han i en TV-sändning i Almedalen 2014. Foto: Johan Wingborg

■ Det finns få tecken på att vi i Sverige har en polarisering som hotar att lamslå demokratiska samtal eller processer. Det svenska partisystemet har alltid varit starkt polariserat och den ideologiska vänster–högerpolariseringen kännetecknas av stabilitet snarare än förändring. Det visar fyra forskare i "Demokratirådets rapport 2021: Polariseringsen i Sverige", som släpps av SNS i dag.

I samhällsdebatten framställs det ofta som om vi lever i en särskilt polariserad tid. Men i motsats till många andra bedömare visar rapportförfattarna att dagens Sverige inte är ovanligt ideologiskt polariserat, i alla fall inte i en historisk jämförelse.

Under ledning av statsvetarprofessorn Henrik Ekengren Oscarsson har forskarna i SNS Demokratiråd 2021 studerat hur utbredd den ideologiska polariseringen är i Sverige. Utifrån ett trettio-tal indikatorer analyserar författarna graden av ideologisk polarisering över tid och i jämförelse med andra länder. Tyngdpunkten ligger på politisk polarisering

bland demokratins viktiga aktörer: medborgare, partier, förteendevalda och medier.

Några resultat från rapporten:

Hög men stabil polarisering på vänster–högerskalan

• Sveriges partisystem har alltid varit starkt polariserat i vänster–högerfrågor, såsom fördelningspolitik. • Vi ser nu en förhöjd konfliktnivå i den svenska riksdagen i form av utskottsreservationer, fler tillkännagivanden och mer negativ ton i riksdagsdebatterna. Men det kan förklaras av nya parlamentariska omständigheter snarare än växande ideologiska av-

stånd mellan partier och ledamöter. • Bland medborgarna är åsiktpolariseringen hög men oförändrad så långt tillbaka forskarna kan mäta.

En ny kulturell värderingsdimension har ändrat den politiska spelplanen

Utifrån den kulturella värderingsdimensionen var polariseringen av Sveriges partisystem ännu fram till 2010 lägst i Västeuropa. Men nu ser forskarna tecken på ökat ideologiskt avstånd när det gäller frågor som rör mångkultur, identitet, globalisering och migration. I synen på flyktmottagning har till exempel en del partier blivit mer generösa

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Centerpartiet) samtidigt som andra partier har blivit mer restriktiva (Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna). Den kulturella värderingsdimensionens ökade betydelse kan bland annat förklara Sverigedemokraternas valframgångar, slutet för Allianspartiernas samarbete och svårigheterna att bilda regeringar.

– Vi kan vara i början av en trend mot ökad ideologisk polarisering, även om de nivåer vi uppmäter i dag liknar de vi har haft vid flera tillfällen under 1900-talet», säger Henrik Ekengren Oscarsson, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet och Demokratirådets ordförande.

Medieaktörer inte längre ifrån varandra ideologiskt i dag

Etablerade medieaktörer står inte längre ifrån varandra ideologiskt i

dag än tidigare. Snarare finns tecken på en ökad konvergens sett till ägande och innehåll, skriver forskarna i rapporten. Det finns visserligen andra aktörer än de traditionellt journalistiska som tar sig in i nyhetsrapporteringen, men etablerade nyhetsmedier är fortfarande helt dominerande:

– Även om vi kan se en tendens till ökad ideologisk pluralism mellan etablerade och så kallade alternativa medier ser vi inga tecken på att medborgarnas nyhetskonsumtion har förändras på ett sätt som skvallrar om någon tydligt förhöjd polariseringsgrad», säger Annika Bergström, professor i journalistik, medier och kommunikation vid Göteborgs universitet.

Författarna framhåver att ideologisk polarisering är nödvändig för en levande demokrati. Men

den får inte bli så stark att det hotar att lamslå demokratiska samtal eller processer:

– Även om den känslomässiga, så kallade affektiva, polariseringen har ökat något i Sverige, så saknas flera grundförutsättningar för en ond spiral mot systemskadlig polarisering, så som den vi ser i USA. Vi har en konsensusinriktad politisk kultur, ett flertpartisystem med proportionella val och medborgare med en allsidig nyhetskonsumtion. Att tolka utvecklingen i Sverige utifrån det som händer i USA leder fel, säger Henrik Ekengren Oscarsson.

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Göteborgs universitet / SNS

Länk till rapporten ->

“Jag försökte i alla fall”: Svenska polisers erfarenheter av att möta kvinnor som anmäler våldtäkt

■ Polisens sätt att bemöta kvinnor som har blivit våldtagna har stor betydelse för hur den utsatta fortsätter att bearbeta sina erfarenheter. I en ny studie uttrycker svenska poliser sin motivation och önskan att vara stödjande och empatiska. Men de uttrycker också att de själva har behov av stöd och att de saknar nödvändiga förutsättningar för att kunna agera professionellt och stödjande. Deras kritik av brister inom Polismyndigheten och i svenska samhället i stort uppmanar till handling.

Kvinnor som har blivit våldtagna uppvisar ofta traumatiska reaktioner, såsom depression, ångest och posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). De terapeutiska effekterna av att rapportera och berätta om sexuella övergrepp tycks bero på om den utsatta upplever att den professionella som lyssnar är empatisk och stödjande. I tidigare studier rapporterar kvinnor som anmäler våldtäkt att ett rättvist och respektfullt bemötande är lika viktigt som det straffrättsliga utfallet. Kvaliteten på bemötandet har också visat sig påverka hur kvinnan bearbetar det som hänt och om hon väljer att söka hjälp igen.

Polisers erfarenheter av att möta kvinnor som rapporterar våldtäkt är därför av stor betydelse.

Vad motiverar poliser och vilket stöd behöver de för att vara bättre rustade att möta dessa kvinnor på ett kunskapsbaserat och empatiskt sätt? "At least I Tried" (Jag försökte i alla fall) är en sakkunniggranskad vetenskaplig artikel som publicerats i the Journal of Police and Criminal Psychology.

– Deltagarna i min studie uttrycker att de vill vara stödjande och empatiska, men de menar också att de saknar stöd och förutsättningar, till exempel saknas bekvämligheter i förhållningssammanhang. De uttrycker frustration och beskriver sitt arbete som att de "försöker" snarare än "lyckas". Om dessa brister inte åtgärdas riskerar de att påverka både poliser och utsatta kvinnor negativt, säger Lisa Rudolfsson,

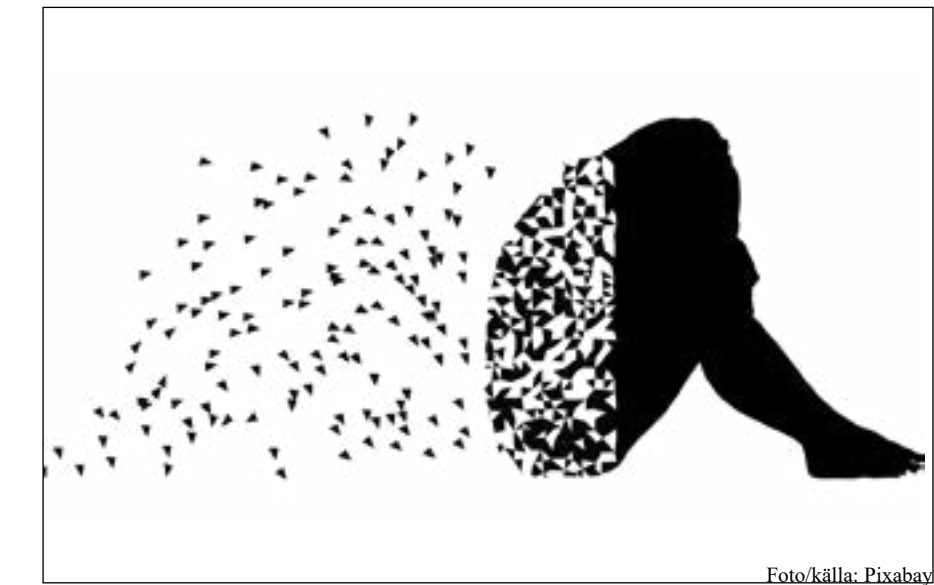
fil. dr psykologi, forskare och projektansvarig på Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet.

Ett Sisyfosarbete

Poliserna beskriver våldtäktsfall som svåra att utreda och att kraven som ställs på dem ibland är utmattande.

Deltagarna i studien beskriver hur varken det svenska samhället eller Polismyndigheten prioriterar våld mot kvinnor. Som en följd av detta uttrycker de frustration över bristen på förutsättningar, utbildningar och stöd. Kopplat till detta lyfter några av studiens deltagare bristen på förebyggande arbete mot sexualbrott.

– Med allt annat pratades det mycket om förebyg-

Foto/källa: Pixabay

gande arbete. Hur ska vi förebygga gängrelaterade skjutningar och stoppa rekryteringen till gäng? Men den diskussionen existerar inte när det handlar om sexualbrott.

Ett arbete som berör mig

Poliserna beskriver hur möten med våldtagna kvinnor påverkar dem emotionellt, hur de blir känslomässigt involverade och hur berättelser de får höra ger upphov till en växande sorg. Deltagarna kämpar med att förstå hur vissa kvinnor kan stå ut

att leva på det sätt de gör, om det är möjligt att hjälpa alla kvinnor och om de får lov att tvivla på anklagelserna. I strävan efter att förstå ingår ibland också försök att få kvinnan att förstå att det hon varit med om i själva verket är ett brott.

En kamp för upprättelse

Poliserna beskriver hur de flesta våldtagna kvinnor inte får vad de behöver från det juridiska systemet, och uttrycker det därför som en personlig kamp att erbjuda dem

någon slags upprättelse. De beskriver det också som en kamp att ta hand om sig själva i dessa möten. Deltagare beskriver att om de inte klarar att ta hand om sig själva så kommer de inte heller att kunna vara ett stöd för de utsatta. Samtidigt beskriver deltagarna en kultur inom Polismyndigheten, som uppmuntrar till tuffhet och som inte värderar deras ansträngningar.

Info Express
Källa: Göteborgs universitet

Garner

Rätsticken
Din glada garnbutik i Malmö

Rätsticken
Din glada garnbutik i Malmö

Garn och stickmönster i Malmö

Här hittar du en mängd garn av världens märken, från Järbo och Sandnes garn från Malmö till Svarta Fåret. Med olika kvaliteter och varierande priser finns det garn för alla tillfällen och alla sorters stickare. Rätsticken är till för alla stickare i Malmö med omnejd. Vi har inte bara garn och stickmönster, utan alla de tillbehör som den moderna stickentusiasterna behöver. Till oss kan du alltid komma in om du letar inspiration, behöver hjälp med att hitta rätt garn eller färdigt i mönster. Som bund kan du räkna med att få all den hjälp du behöver, därför har vi även en lysisk butik du kan besöka. Kom in till oss för att betantera bland nyttan! Om du önskar ett komplement till Järbo eller något av våra andra märken så ser vi till att ta in det åt dig, liksom om du saknar ett visst garn eller färg. Välkommen till oss på Rätsticken redan idag!

Tillbehör

Öppettider

Mån -Fre 10.00-18.00
Lör 10.00-14.00

Adress
Regementsgatan 84
217 51 Malmö
Telefon: 040- 26 94 46
E-mail: info@ratsticken.se

VAXREMSOR RULLE 80M

135kr/st

PÄRLVAX SANDY ROSA/VANILI

145kr/KG

VAX I BURK 400/800ML

69-95kr/st

REA

www.vaxkassetter.se
Kvalitet till bästa pris!

Vaxkassetter Roll-On 100ML

384kr/24st

Vaxkassettvärmare Trio

595kr/st (995:-)

Vaxkassettvärmare Duo

495kr/st (895:-)

Framtidens resenärer väntas ställa ökade krav på trygghet och säkerhet

■ När resandet återupptas efter pandemin kommer trygghet och säkerhet på urbana resmål få ökad betydelse, enligt en ny rapport från Lunds universitet. Resultaten visar att svenska besöksmål uppfattas som trygga. Samtidigt saknas ett organiserat trygghetsarbete inom besöksnäringen, något som den pågående pandemin har aktualiserat behovet av.

Forskningsprojektet har under två år undersökt uppfattningar om trygghet hos besökare i nio välbesökta städer. Projektet har också fokuserat på hur trygghet skapas i städernas strategiska kommunikation och fysiska insatser i stadskärnor.

Trygghetsfrågor aktualiserades under 2015–2017, då en rad terrorattacker riktade mot turisttåta besöksmål, arenor och evenemang i olika länder utfördes. I Sverige blev vikten av att arbeta med trygghet i stadsmiljön tydlig i samband med terrorattacken i Stockholm i april 2017, liksom ökningen av gängrelaterade skjutningar och riktade sprängdåd i svenska städer.

– Förhoppningen är att studiens slutsatser och rekommendationer kan utgöra ett underlag för stadsförvaltningar och destinationsbolag att hitta nya sätt att arbeta med trygghet i skärningspunkten mellan stadsplanering, turism och strategisk kommunikation säger Cecilia Cassinger, projektledare och docent vid Institutionen för strategisk kommunikation, Campus Helsingborg, Lunds universitet.

Ökat fokus på trygghetsfrågor när resandet återupptas

Studiens sista fas genomfördes under den pågående

pandemin, vilken slagit hårt mot all besöksnäring och turism.

– Pandemin har också påverkat synen på och förutsättningarna för resande. Det är sannolikt att vi får en mer avvaktande inställning till resor, trängsel och folksamlingar än tidigare. Mycket behöver göras för att återvinna resenärernas förtroende, säger Maria Månsson, fil dr vid Institutionen för strategisk kommunikation, Campus Helsingborg, Lunds universitet.

– Att frågor om trygghet och säkerhet ur olika aspekter kommer att vara viktiga och ta stor plats i besöksnäringens utveckling i framtiden är tydligt, säger kollegan Jörgen Eksell, fil dr vid Institutionen för strategisk kommunikation, Campus Helsingborg, Lunds universitet.

Större rädsla för fickstölder än terrordåd

Forskarna har studerat trygghet från tre perspektiv; hur den uppfattas av besökare, hur den framställs i media och hur stadsmiljön påverkar. Forskargruppen har ställt frågor till internationella och nationella besökare vid nio svenska, urbana besöksmål och analyserat nationell och internationell nyhetsrapportering om trygghet i Sverige.

Studien visar att svenska och internationella besökare uppfattar besöksmålen Göteborg, Helsingborg, Kalmar, Malmö, Landskrona, Lysekil, Stockholm, Varberg och Visby som trygga.

– Uppfattningar om trygghet skiljer sig inte markant mellan städerna. Det finns dock en tendens att besökare i Malmö upplever en lägre grad av trygghet än besökare i de andra städerna, säger Ola Thufvesson, fil dr vid Institutionen för service management och tjänstvetenskap, Campus Helsingborg, Lunds universitet.

Trots att Sverige då undersökningen genomfördes nyligen hade drabbats av terror- och våldshändelser var besökare inte påtagligt rädda för att utsättas för detta.

– Vår rapport visar att turister är mest rädda för brott som fickstölder, kreditkortsbedrägeri och personrån, alltså inte terrorrelaterade brott som man kanske kunnat tro, säger Jörgen Eksell, forskare vid Institutionen för strategisk kommunikation, Campus Helsingborg, Lunds universitet.

Rapporten slår fast att de säkerhetsåtgärder som uppfattas som trygghetskapande är uppenbara säkerhetsåtgärder som trafik hinder, övervakningska-

Foto: Pixabay

meror samt patrullerande poliser.

– Men även väl omhändertagna och väl underhållna stadsmiljöer påverkar den upplevda tryggheten för besökare positivt, säger Ola Thufvesson.

Rapportens slutsatser i korthet:

Svenska besöksmål uppfattas som trygga
Besökare är mest rädda för brott mot enskild person
Säkerhetsåtgärder uppfat-

tas som trygghetskapande
Besökare önskar information om trygghet på resmålet
Nyhetsrapporteringen om trygghet är mångfacetterad
Nationell nyhetsmedia befäster platser som otrygga
I internationell nyhetsmedia framställs Sverige som tryggt
Berättelser om platser accelererar i sociala medier och händelser snedvrids ofta av politiska agendor
Trygga besöksmål skapas genom en kombination av strategier

Kommunikation är en del av trygghetsarbetet
Samverkan för trygghet viktigt men svårt
Besöksnäringen saknar ett organiserat trygghetsarbete
Trygghetsåtgärder för invånare gynnar besöksmålet
Välskötta stadskärnor upplevs som trygga
Trygghet del av social hållbarhet

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet

Majesty Bespoke

Skrädderi, urmakeri

Adress: Linnégatan 35, 216 14 Limhamn

Tel. 040.15.64.40

Satelliters ljus stör forskning inom astronomin

■ Stora grupperingar av satelliter kan förhindra vissa väsentliga upptäckter. Forskare varnar för att det kan bli svårare att bedriva rymdforskning.

Satelliter och rymdskrot som cirkulerar i jordens bana kan lysa upp natthimlen och experter varnar för att ljusföroreningar kan hindra astronomer från att göra observationer. Det finns mer än 9 200 ton av rymdobjekt som kretsar kring jordens bana, allt från satelliter som är sönder till små fragment, enligt ESA (European Space Agency). Rymdskrot bidrar inte bara till en kollisionsrisk utan också till ljusförorening tillsammans med andra delar som kretsar kring planeten.

Forskarna beskriver vidare hur solljus som reflekteras från och bryts av rymdskrot och andra satelliter kan störa observationer från teleskop på jorden genom att det reflekterade ljuset dyker upp som streck. “För att dessa linjer ofta är jämförbara med eller syns starkare än

andra objekt av astrofysiskt intresse, kan deras närvaro kompromissa astronomisk data och utgöra ett hot mot den oundvikligt förlorade informationen”, hävdar gruppen som har skrivit om händelsen. För vissa instrument kan detta ha en större inverkan. “När bilder tas med hög vinkelupplösning och högekänsliga detektorer, kan många av dessa objekt se ut som individuella strålar i bilderna. Men, när iakttagelser görs med relativt lågekänsliga detektorer som det mänskliga ögat eller med en låg vinkelupplösning, blir deras sammanlagda effekt som en diffus komponent till himlens ljusstyrka, liknande det olösta och integrerade ljuset från stjärnorna i bakgrunden av Vintergatan”.

Beräkningar i rapporten föreslår att detta sken

kan växa upp till 10% av den naturliga ljusstyrkan som är en del av natthimlen. Denna nivå av ljusförorening har tidigare satts av IAU (International Astronomical Union) som den acceptabla gränsen för att astronomiska observationer ska vara möjliga. Medan forskarna hävdar att idén om en “naturlig” nivå av ljusstyrka har sin egen problematik, betonar de att mer forskning är nödvändig och att situationen kan förvärras om fler satelliter skjuts upp.

Greg Brown, en astronom som inte medverkade i studien, påstår att ljusförorening är ett stort problem för astronomer. Han hävdar följande: “Teleskop som den snart funktionella Vera C Rubin förväntas producera bilder med kontamination från just satelliterna som förväntas vara uppe inom de

närmaste åren, vilket kommer vara svårt och dyrt att kompensera för och leda till en stor risk för att forskare missar viktiga upptäckter”. Medan Brown menade att det var oklart om antagandena i studien var sanna, med tanke på förändringar i satelliternas design och svårigheten att uppskatta små mängder rymdskrot, fastslår han även att astronomiska observationer skulle bli allt mer påverkade av ljusförorening. “Det här är definitivt en tid att oroa sig för framtiden för astronomer”, uppger Brown. Professor Danny Steeghs vid Warvicks universitet menar att det går en balans mellan fördelarna av satelliter och deras inverkan på vår förmåga att studera natthimlen. Han höll även med om att ljusförorening skulle bli ett växande problem. “Vi kan, som astronomer, ta

bort eller reducera det direkta inflytandet över vår data någorlunda genom att använda olika bildbehandlingstekniker, men det hade säkert varit mycket bättre om de inte används till att börja med”.

Fabio Falchi från institutionen för ljusföroreningsvetenskap och teknik (Light Pollution Science and Technology Institute) i Italien uppgav att problemet var globalt. “Distributionen av rymdskrotet är väldigt jämnt runt vår planet, så kontaminationen är redan närvarande överallt”, sade han och föreslog att de som ansvarar för problemet borde hjälpa till och lösa det. “Kanske Elon Musk kan ge sina ingenjörer uppdraget att hitta en lösning, åtminstone för att någorlunda motväga skadan som hans Starlink-satelliter kommer att leda till över natt-

himlen”.

Medan projekt för att städa upp rymdskrot nyligen har börjat, uppgav Steeghs att en av svårigheterna var att små fragment kunde vara svåra att plocka undan, men att de ändå kunde leda till ljusförorening. Chris Lintott, professor i astrofysik vid Oxford, hävdade att det behövdes akuta insatser. “Det verkar som att enkla ansträngningar, som att bygga satelliter från mörkare material, kan vara väldigt hjälpsamma, och jag hoppas att projektledarna kommer att följa dessa steg så snart som möjligt”, påstår Lintott.

Bianca M.-Info Express
hello@infoexpress.se
Källa:

“Light pollution from satellites ‘poses threat’ to astronomy”, The Guardian

www.xtakes.se

GIFTSET ROSE ORIGINAL 5 PACK

195:- (255:-)

Gåvoset 5 pack

Presentförpackning Rose Original inkluderar: micellvatten, dagkräm, handkräm, duschgel, tvål

Leverans 5-7 arbetsdagar

Scanna & handla

LAVENDER AND HONEY GIFT SET

195:- (255:-)

Gåvoset 2 pack

Presentförpackning L&H inkluderar ansiktskräm och handkräm

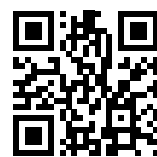
Leverans 5-7 arbetsdagar

Scanna & handla

milano
KEMTVÄTT & SKRÄDDERI

Experter på kemtvätt och reparationer av textil, skinn, päls, möbler, väskor & sömnad

Djäknegratan 2
211 35 Malmö
040 611 6733
info@milano-se.com
www.milano-se.com

Nørregade 24
1165 København K
+45 33 91 14 00
info@milano-dk.com
www.milano-dk.com

Stora varvsgratan 24B
211 19 Malmö
040 234 317
info@milano-se.com
www.milano-se.com

HOROSKOP - APRIL 2021

Vädur

Inre styrka, spontan energi, självförtroende.

Vädurar kommer att känna sig som pånyttfödda. April kommer att ge dig massor av mental energi. Du kommer sannolikt att försöka uppnå dina mål i både ditt privata- och arbetsliv. Merkurius kommer att hjälpa dig definiera dina mål och vägar hur du tydligt uppnår dem. Det är en perfekt tid nu att påbörja en kurs och boka möten av viktig art.

Men denna månad är också troligt att ge dig luftvägsrelaterade sjukdomar som förkylning eller influensa. Genom att inte ge dig själv tillräcklig tid att krya på dig kan senare resultera i att dina framsteg går långsammare.

I april blomstrar dina relationer. Tack vare Venus i Fiskarna är alla Vädurar öppna och hjälper dig att kommunicera med din familj och partner. Det är möjligt att dina olösta konflikter kommer att visas och det kan orsaka oväntade humörförändringar. Akta dig för det eftersom psykisk belastning kan leda till spydighet!

Oxen

Stark och envis, men praktisk och beslutsam.

I April kommer livet för Oxen vara fullt av positivitet i många av livets aspekter. Särskilt i de relationer som påverkas genom Venus. Efter ett långt uppehåll, kommer din sexualitet vakna till liv, med följd att din partner utan tvekan kommer att uppskatta det. Men var försiktig så du inte blir för passionerad eftersom detta kan avskräcka dom.

Denna planet kommer också att påverka din längtan efter att omge dig med skönhet. Det är därför en perfekt period att dekorera ett hus eller ändra på dess utseende. Dessa impulser kan också sluta i en shoppingrunda.

Den stundande våren fyller dig med en hel del självförtroende, som du kan använda i kärlek och karriär under hela april. Nästan varje Oxe använder framgångsrikt detta flöde av energi till sin fördel. Men var försiktig, för i spända situationer kan det leda till okontrollerad explosivitet eller svartsjuka!

Tvillingarna

Kommunikativ och artig karaktär med ett sinne för humor och kreativitet.

April kommer att visa sig vara ett tecken på gräl för tvillingar. Vem det än är, kommer du att haka upp dig på småsaker, och du kan få ångra det senare. Förutom konflikter kommer du också att återvända till de gamla dumheter du gjort i det förflutna. Men du ska inte försöka kämpa mot dessa känslor, utan försök att analysera dem och sedan lära från dem. Relationer kommer att innebära en tuff nöt för dig att knäcka under denna tid eftersom du kommer att vara otämjad inför eventuell frihet, men samtidigt vill du behålla din lojalitet. Dessa delade tankar kommer dock inte heller att ändra ditt humör.

I april uppstår relationer igen. Tvillingarna njuter av deras närmaste vänner och tack vare sin öppenhet har de bra samtal med alla. På grund av detta kan din förmåga att objektivt besluta bli äventyrat. Tänk två gånger innan du gör ett viktigt val.

Kräftan

Emotionell men mottaglig karaktär, lynnig och avvaktande.

I April måste Kräftan försöka klara av att ha mer kontroll över sig själva. Du kommer att vara utsatt för explosivitet både på jobbet och hemma. Detta kommer att ha en betydande inverkan på dina relationer med dina kollegor. Eftersom du förmodligen inte är så väldigt sällskaplig nu, och de som inte känner dig så bra kan förväxla denna egenskap för att vara din riktiga personlighet. Läsning kan hjälpa dig att lugna ner dig. Hitta en lugn plats, ta fram din favoritbok och läs dig dras in i handlingen. Att vinna ny kunskap hjälper dig också att slappna av.

April återupplivar dina relationer. Om du har haft problem med kommunikation, oroar dig inte. Allt kommer att förändras. Du behöver inte ens ord nu, kommunikation med din partner och familj är idealisk. Men Kräftan borde inte lätta på sig i sin karriär. Om du inte uppmärksammar kan det sluta illa.

Lejonet

Modig, självförtroende, bestämd och öppen är lejonet.

April kommer att vara en månad av självständighet och förändring för lejonet. Oavsett om det är en förändring i ditt betende, i livsstil, på jobbet, eller en förändring i ditt anlete, du kommer dessutom att njuta av detta till fullo. Det kommer dock också att medföra några negativa aspekter. Du kommer att vilja bli av med dina nuvarande åtaganden och istället njuta av din frihet. Du kan

komma att ångra såna förändringar senare.

Om du lockas till alternativa läror är den här månaden en bra tid att gå djupare in i dem eftersom horoskopet visar att du kommer att bli uppfylld av exceptionell talang, som kanske inte håller i sig så länge.

Under denna perioden bör du se upp med överdrivna emotionella utbrott. Du pressas hårt på jobbet och har en tendens att ventilera ditt missnöje till människorna runt dig. Det kan ibland tolkas som att Lejonet medvetet försöker hamna i konflikter, på grund av sin arrogans. Känner du behovet av att lugna ner dig, fokusera då på det fysiska. Sluta äta onyttigt och kanske börja äta något slags tillskott - magnesium är till exempel bra mot nervositet. Sist men inte minst, glöm inte bort att röra på dig. Du tar dig då igenom April mycket lättare.

Jungfrun

Försiktig, uppmärksam men intelligent och noggrann är jungfrun.

April kommer att gå ganska vild till för jungfrur i fråga om relationer. Det är möjligt att någon speciell person kommer att dyka upp i ditt liv och du kommer att bli kär i denna personen vid första ögonkastet. Även om du förmodligen inte kan sluta tänka på denna personen, bör du låta saker gå i sin egen takt och inte rusa iväg med någonting.

Positivitet tar över dig den här månaden. Du kommer att vakna upp full av entusiasm och hantera alla dina ansvarsområden med lätthet och humor. Men se upp för dina kollegor, som kan ta ett sådant humör som opportunist och därför se dig som ett hot.

Våren får din uppmärksamhet åt ditt personliga liv. Saker omkring dig snabbas på, vilket väcker en känsla av att du förlorar kontrollen. Så du bör fokusera på dina relationer, särskilt i familjen. Jungfru känner sig säker i den omgivning som är bekant för henne.

Vågen

Rättvis, sympatisk, harmoni och intellekt.

Vågen kommer att vara i toppen av världen i April. Allt kommer att fungera i harmoni både hemma och på arbetet, och det kommer vara en bra tid att åka på en liten kortare semester. Försök att fundera ut en resa på ett par dagars med familjen. I synnerhet skulle dina föräldrar uppskatta det eftersom du inte har tillbringat så mycket tid med dem på sistone.

Efter en tuff start på detta året så förtjänar du en liten paus, och vem vet kanske du även kommer upp med några idéer för nya projekt? Det är nu en perfekt tid för dig att röra dig vidare i ditt liv, så var inte rädd för att presentera dina framtidsplaner för dina kollegor. Dina ansträngningar kommer utan tvekan att uppskattas.

Merkurius inflytande i Fiskarna gör att april är en period för att släppa alla kommunikationshinder. Även om du inte säger något, vet alla vad som är tänkt (om det är kopplat till din familj, vänner, kollegor eller din partner). Använd denna förmåga till din fördel!

Skorpionen

Observant kämpe, förutseende och empatisk mot andra.

Skorpinjonen kommer att vara rastlös och initiativrik i April. På vissa sätt kommer du att vara benägen till svartsjuka, vilket leder till ett hämndlystet beteende och detta eftersom Mars nu kommer att påverka dig. Du kommer inte riktigt känna igen dig själv, så tänk noga igenom dina handlingar och om vad som orsakar dem. Eftersom dina reaktioner på förändringar inte kommer att vara så positiva, är det bästa att försöka undvika dem. Försök att börja med en sport till exempel. Det är ett bra sätt att få ur dig överflödig energi.

April önskar varje Skorpion all det bästa. Om du drömmer om ett långsiktigt förhållande, ser det ut som stjärnorna kommer att ge dig en potentiell partner - och inte bara en. Men var försiktig, kärlek kan gå dig över huvudet och det kan locka dig i från ditt jobb. Att skolla är inte en bra idé just nu.

Skytten

Målmedveten, energisk och fylld med längtan och ansträngning.

April kommer att vara en perfekt tid för att gå tillbaka till dina familjevärderingar. Försök att tillbringa så mycket tid som du kan med dina barn, men å andra sidan, glöm inte bort din partner heller. Du kan också prova att bjuda in dina förälder eller kanske ett av dina syskon på en resa bara för er eftersom det har varit ett tag sedan ni fått tid för varandra.

Skyttar kommer att vara benägna att känna melankoli, som inte kommer av någon särskild orsak, och därför

Image from Pixabay

finns heller ingen lösning. Du kan försöka dämpa dessa känslor; men, du kommer förmodligen inte att kunna undertrycka dem helt och hållet.

Skytten spenderar hela april månad i utbildningens anda. Du önskar dig att lära nytt, så det mesta av din fritid spenderas genom att läsa eller ta några intressanta kurser. Vårvädret väcker behovet av en aktiv livsstil, så att du får möjlighet att cykla eller bara gå och springa.

Stenbocken

Konservativa stjärntecken är praktiska, försiktiga, envisa och allvarliga.

Glömma arbetet kommer att vara väldigt utmanande för Stenbocker under April månad. Ditt liv kommer att bara handla om arbetet, oavsett om du gillar det eller inte, så kommer du inte att kunna sluta tänka på ditt arbetsansvar även hemma. Men tack vare det faktum att de flesta som är födda i detta tecken är väldigt systematiskt organiserade, blir det inte ett problem för dem att hitta tid för sin familj och vänner.

Med barn kommer det att fungera lätt som en plätt. Du kommer inte ha problem med några aktiviteter, och därför kommer du att stärka din position som en auktoritär person också. Men överdriv inte med strikta regler.

April lovar positiv energi inom interpersonella relationer med familj och kärlek. Under denna period har Stenboken inga problem med kommunikation. Tack vare det får singlar äntligen chansen att hitta kärlek. Så du kan se fram emot stor romantik, även i långsiktiga relationer.

Vattumannen

Själfull och romantisk med en känsla för experimentering.

Vattumannen kommer att vara mycket upptagen under denna månad. Dina insatser och din framgång har en tendens att överstiga din normala prestanda, och vilket kan vara ett utmärkt tillfälle för att dra nytta av det och be om en löneökning eller att få någon form av fördel som du kanske har nekats tidigare.

Men du kommer att vara mycket impulsiv i andra delar av livet under April, vilket kan störa din relation med dem du är nära. När de tar lång tid att svara på ditt meddelande, frustrerar det dig, och därför kan du av den anledningen besluta dig för att spendera mindre tid med några av dem eller kanske undvika dem helt och hållet.

Den kommande våren ger dig en april full av arbetsproblem. Om du inte är nöjd med ditt nuvarande jobb, är det rätt tid för förändring. Vattumannen känner sig bäst där, där han fullt ut utnyttjar sina ursprungliga idéer och samtidigt kan vara sin egen man, även om det bara är lite.

Fiskarna

Blygsam och känsligt stjärntecken, de har stark självuppfattning och inspiration.

I April kommer fiskarna att verka som de är annorlunda personer på grund av Merkurius påverkan. Å ena sidan kommer dina färdigheter att prata förbättras otroligt, vilket kan komma att gynna dig på flera sätt, men det kommer också att medföra frestelser till att manipulera andra personer. Och inte bara dina avsikter kan komma att gå överstyr, utan de kan också komma fram i strålkastarskenet, och du skulle förmodligen förlora en del av dina nära och kära på grund av detta. Merkurius kommer också att ge dig mycket kreativitet i en mängd som du aldrig har upplevt tidigare. Varför inte försöka måla eller göra andra liknande kreativa aktiviteter?

April kan orsaka vissa hälsoproblem. Därför ska Fiskarna arbeta på ett bättre träningsprogram. De borde delta i flera sportaktiviteter och äta mer hälsosamt. Om du känner att det finns en stereotyp i ditt förhållande kan du utmana det tillsammans och återuppliva din tid tillsammans.

Källa: skyhoroskop.se

Utlandsfödda löper högre risk för mobbning på jobbet

■ Risken för att bli mobbad på jobbet är dubbelt så hög om man är född utomlands. För den som kommer från en kultur olik Sveriges är risken ännu högre. Det visar en studie från Linköpings universitet som publicerats i The International Journal of Human Resource Management.

I Sverige har arbetsgivare ansvar för att arbetsplatsen är säker och att det råder ett gott arbets-klimat. Ändå förekommer det att arbetstagare behandlas illa, utesluts och ignoreras på sina jobb. När den negativa behandlingen pågått under en längre tid definieras den som mobbning. Forskare vid Linköpings universitet ville undersöka om det finns en ökad risk för att bli mobbad på jobbet om man är född utomlands.

– Våra resultat visar en ökad risk för mobbning för personer som arbetar i Sverige, men är födda i ett annat land. Resultaten visar också vikten av att ta itu med dessa frågor. Mobbning kan skada en person allvarligt, men också den arbetsplats där detta kan pågå, säger Michael Rosander, biträdande professor i psykologi vid institutionen för beteendevetenskap och lärande, Linköpings universitet.

Michael Rosander forskar om vad som händer på olika typer av arbetsplatser och hur olika organisatoriska faktorer påverkar individer, arbetsgrupper och organisationen som helhet. Han har utfört studien tillsammans med Stefan Blomberg, doktorand vid Linköpings universitet.

Uteslutande ur arbetsgemenskapen

I den aktuella studien undersökte forskarna två typer av mobbning, arbetsrelaterad mobbing och personrelaterad mobbing. Den arbetsrelaterade mobbningen innebär att man utsätts för negativa handlingar kopplade till sina arbetsuppgifter. Det kan handla om att till exempel bli framtagna ansvar, bli tvingad att göra triviala arbetsuppgifter eller att man utsätts för överdriven övervakning av det arbete man gör.

Personrelaterad mobbing däremot handlar om att man utsätts för negativa handlingar kopplade till sin person. Det kan

handla om att bli förödmjukad, förlöjligad eller ignorerad och utestängd från den sociala gemenskapen.

Resultatet visar att personer som är födda utomlands är mer utsatta för personrelaterad mobbning än vad infödda svenskar är. För den som är född utomlands är risken för att bli mobbad på jobbet dubbelt så hög, jämfört med om man är född i Sverige. För den som dessutom kommer från en kultur olik Sveriges är risken fyra gånger så stor att bli mobbad på jobbet. Mest utsatta för mobbning är personer födda i Asien.

För arbetsrelaterad mobbning fanns det däremot inte någon ökad risk när forskarna jämförde svenskfödda och utrikes födda. Den personrelaterade mobbning utlandsfödda utsätts för grundar sig alltså i vem man är och inte i något som rör arbetet eller arbetsförhållandena.

– Man utsätts för det som vi kallar rovjaktsmobbning. Då kvittar det vad du gör. Det handlar helt enkelt om att man utsätts på grund av sin uppenbarelse, på grund av hur man ser ut. Det blev tydligt i studien att det är det här det handlar om, säger Michael Rosander.

För att mäta upplevelsen av att bli utsatt för mobbning använde forskarna den svenska versionen av frågeformuläret Negative Acts Questionnaire-Revised (NAQ-R) där respondenter får skatta sin utsatthet för mobbing på jobbet i olika situationer på en femgradig skala. Med hjälp av registerdata från statistiska centralbyrån, SCB, kunde forskarna skicka ut frågeformuläret till ett representativt urval av den svenska arbetskraften. Totalt besvarades formuläret av 1856 personer som arbetade på en arbetsplats med 10 anställda eller fler. Majoriteten av de som svarade var födda i Sverige, 1625 personer, och 229 av de svarande var födda utomlands.

Michael Rosand Michael Rosander er Fotograf: Stefan Blomberg

Eftersom man sedan tidigare vet att dåliga arbetsförhållanden kan vara grogrund för mobbning tittade forskarna också på vissa arbetsrelaterade faktorer för att kunna vara säkra på att respondenternas svar handlade

om just mobbning och inte ett allmänt missnöje med arbetssituationen. Men analysen visade att de här personerna inte arbetar på arbetsplatser med sämre arbetsmiljö, utan att de faktiskt har en ökad risk för utsatthet.

Studien ingår i forskningsprojektet WHOLE som undersöker hur olika organisationsfaktorer kan kopplas till den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Syftet är att analysera hur olika organisationsfakto-

rer påverkar individers arbetsupplevelse, hälsa och välbefinnande samt utsatthet i arbetet.

Studien har finansierats av AFA Försäkring samt Forte.

Info Express
Linköpings universitet

LADDA FÖR ENYAQ SPORTLINE iV. EN NY VÄRLD AV ŠKODA.

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Koppla av på insidan för att du kör en elbil som är bättre för miljön, och se sportig ut på utsidan. ENYAQ SPORTLINE iV har en fantastisk kördynamik med en maxhastighet på 160 km/h. Högklassiga designdetaljer kombineras med säkerhet och generösa innerutrymmen för hela familjen. Njut av en femsitsig SUV med upp till 523 km räckvidd beroende på vilken drivlina enligt WLTP*. Välkommen till en elektrisk framtid.

ENYAQ SPORTLINE iV 60 fr. 483 900 kr
ENYAQ SPORTLINE iV 80 fr. 571 500 kr

Inklusive svensk standardutrustning och 3 års garanti

ŠKODA Malmö

Agnesfridsv. 181. Tel: 040-670 13 00
ÖPPETTIDER: Vard 9-18, lördag-söndag 11-15

ŠKODA Lund

Gneisv. 6. Tel: 046-31 28 70
ÖPPETTIDER: Vard 9-18, lördag-söndag 11-14

skodamalmö.se

*Räckvidd för ENYAQ SPORTLINE iV 60 är upp till 410 km och för ENYAQ SPORTLINE iV 80 upp till 523 km (WLTP). Räckvidd och elförbrukning baseras på uppskattade värden från körcykeln WLTP. Vald utrustning kan påverka räckvidd och energiförbrukning. Bilen på bilden är extrautrustad.